Hayat

No. 104
3 EKİM 1958
100 KURUŞ

Bu sayıda :

Dünyanın en meşhur Kapak Kızlarından

NICOLE

Türk modellerini teşhir ediyor.

16 - 17. sahifelerimizde «İstiklâl Harbi'nde Türk Askerleri» tablosunu 5 renkli olarak sunuyoruz.

"daha güzel olmak" SCHERK ile başlar

Genç kızlar için...

Kaşıntı, kabarcık, çıban, siyah benler, kırmızılık, genç kızların yüzlerinde sık sık beliren âfetlerdendir. Bu derde deva olmadığını düşünenler çoktur. Halbuki Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu buna karşı en basit ve müessir çaredir. Zira Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu derhal cilde nüfuz eder, mesamelerde biriken kirleri kökten temizler ve cildin her hücresine yepyeni bir hayatiyet bahşederek, tene harikulâde bir tazelik verir. Teninize bu imkânı vermekte geç kalmayınız: sizi derhal inandıracak olan Scherk tecrübesini bugünden deneyiniz.

İŞTE İNANDIRICI SCHERK TECRÜBESİ

- Yüzünüzü mutadınız veçhile iyice yıkayıp temizleyiniz.
- Sonra bir parça pamuğa biraz Scherk (Lotion Faciale) yüz losyonu katınız ve yüzünüze ovarak sürünüz.
- Pamuk kirlenir, cildiniz tertemiz olur ! Yüzünüzde fevkalâde bir rahavet hissedersiniz.

Scherk Lotion Faciale YÜZ LOSYONU

TAM 41 ÇEŞİT

KOMPOSTOLAR

SEBZELER

HAZIR YEMEKLER

DOMATES MAMULLERİ

REÇEL ve MARMELATLAR

TURŞULAR

TAMEK KONSERVELERİ

HİÇ BİR GÖZDEN KAÇMIYOR

HEDEF REKLÂM • GALİP

Hayat

NICOLE
(Fotoğraf : Suavi Sonar)

HAFTALIK MECMUA

3 EKİM 1958

FİATI : 100 KURUŞ

YIL: 3 CİLT: 5 SAYI: 104

SAHİBİ : ŞEVKET RADO
NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
HİKMET FERİDUN ES
YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İBRAHİM ÇAMLI
REDAKSİYON HEYETİ :
SEMİRAL BİLBAŞAR
FİKRET ARIT
SADUN ALTUNA
ORHAN TAHSİN
HİKMET ANDAÇ
RESİM ve BAŞLIKLAR :
FİRUZ AŞKIN
AYHAN ERER
FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.
TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.
İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56
DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.
BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.
REKLÂM İÇİN :
Kararname gereğince, Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığı'ndan verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.
ABONE ŞARTLARI :
Yıllık (52 sayı) 50 T. L.
6 aylık (26 sayı) 25 T. L.
HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 19 Cent'e ve İngiliz Lirası olarak 1 Shilling 5 Pence'e tekabül eden fiatla satılır. Yıllık abone — âdi posta ücreti dahil — 75 T.L. dır. Abone olmak istiyenler bu meblâğın karşılığı olan Dolar veya İngiliz Lirasını T.C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alabilirler.

MARGARET'İ UNUTTURAN KADIN

Asrın Romeo'su Peter Townsend ikinci defa olarak dünya seyahatine çıkıyordu. Ama, bu seyahatin sonunda bir daha İngiltere'ye dönmiyecekti. Muhtelif Avrupa şehirlerinde verdiği beyanatta da bu kararını kesin olarak açıklamıştı. Bu sefer yanında, kendisine üç aylık yolculuğu müddetince refakat edecek bir de genç kadın vardı.

Geçenlerde Milano'dan dünyaya şu haber yayıldı : «Peter Townsend ikinci dünya turunu yarıda bırakarak Londra'ya dönüyor». Ama binmiş olduğu Orient Express Paris'ten geçerken, yakın tarihin bu en büyük âşıkı, treni âni olarak terketti. Burada da verdiği beyanatla ortalığı allak bullak etti : «Vatanım İngiltere'ye dönmeğe hiç niyetim yok». İki gün sonra Viyana'daki demeci de bu fikri büsbütün kesinleştirdi : «İngiltere'ye hiçbir zaman dönmiyeceğim». İngiltere derken gözleri nemlendi. Buna sebep, geride bıraktığı Margaret mi idi, yoksa sevdiği vatanı mı ? Roma'da çekilmiş yukarıdaki resme bakılacak olursa ikincisi daha ziyade akla uygun geliyor. Çünkü...

Peter Townsend bu defaki seyahatine «Sekreter» ismini verdiği yepyeni bir sima ile çıkıyor : Yirmi üç yaşında Marguerite Girard adında dilber bir Fransız kızı. Dış görünüşü itibariyle, Marguerite'in dünya seyahati boyunca tek görevi, Townsend'in Nigeria'dan başlamak üzere çevireceği filmin Script - Girl'lüğünü yapmak. Ama, buna inanacakların pek mahdut olduğunu şimdiden haber verebiliriz. Genç bir erkeği baştan çıkaracak bütün özellikleri şahsında toplıyan Marguerite — bu isme karşı Townsend'in büyük zaafı olsa gerek — tanınmış Fransız yıldızı Daniele Delorme'un kızkardeşi ve tanınmış piyano virtüozu Jean Casadesus'nün de baldızıdır. Roma'da Borghese villâsının bahçesinde çekilen en üstteki resimde Marguerite soldaki kadındır. Üst resim, yeni çifti, Münih'te, yan resim de Marguerite'i Roma hava alanında gösteriyor. Bakalım bu dilber kız Townsend'e büyük aşkını hakikaten unutturabilecek mi ?

İKİNCİ BİR KORE Mİ?

KEMOY ve MATSU

TOPÇU DÜELLOSU — Fukien bölgesindeki Kızıl Çin topçusu Milliyetçi Çin'in Kemoy Adası'nı bombalarken (solda), Kemoy'dan Milliyetçi Çin topçu bataryaları mukabele ediyor (ortada). Sağdaki haritada ise bu bölgedeki durum görülmektedir.

NIKITA Kruçev, eylül başında Moskova radyosu tarafından yayınlanan demecine, Batı Dünyasına çattıktan, mahut sulh lâflarını ettikten sonra şu sözlerle son verdi : «Herşeye rağmen, Çin ufuklarında dolaşan bulutların şimdilik bir kasırga koparacağını sanmıyorum». Gelgelelim bu konuşmadan yetmiş iki saat sonra Güney Çin'in Fukien bölgesi askerî kumandanı, Kemoy ve Tatan takım adalarındaki Milliyetçi Çin garnizonuna, hiçte sulhçu gayeler gütmiyen, şu mesajı gönderiyordu : «Modern ordumuz ve hava kuvvetlerimiz karşısında hiçbir askeri tesis tahrip olmaktan kurtulamaz. Kemoy'a çıkmamız bir an meselesidir». Bu mesaj, Milliyetçi Çin'in Formoza'daki başşehri Taipeh'e henüz intikal etmişti ki, Kızıl Çin sahil bataryaları Kemoy takım adamlarını tarihte misli görülmemiş bir şiddetle döğmeğe başladılar. Kemoy'daki Milliyetçi Çin topçusu da mukabele edince karşılıklı bir şarapnel yağmuru başladı. Çok geçmeden dünyanın nazarları bu adalar üzerine çevrildi. Yedinci Amerikan filosu takviyeli olarak Formoza boğazına doğru yollandı. Manila hükümeti Amerikalıların Kızıl Çini bombardıman etmek için Filipinlerdeki füze üslerini kullanabileceklerini bildirdi. Moskova, Kızıl Çin'e yapılacak herhangi bir tecavüzde Pekin hükümetine yardım edeceğini ilân etti. Nihayet hâdise Birleşmiş Milletler'e getirildi. Bir taraftan da Kızıl Çin ve Amerikan temsilcileri Varşova'da müzakerelere başladılar. Bu konuşmalar devam ederken, karşılıklı bombardımanların ardı kesilmedi, bilâkis gün geçtikçe daha korkunç bir hal aldı. En güç şartlar altında Peskador adalarından Kemoy'a yiyecek ve mühimmat ikmali yapıldı. Eylül başından beri Kızıl Çin topçusu Kemoy ve civarındaki adalara 400.000 e yakın mermi attı. Binlerce insan bu korkunç şarapnel yağmuru altında can verdi. 6000 ev hasara uğradı, 600 ev de yerle bir oldu. Kızıl Çin kuzeyde olan Matsu takım adalariyle birlikte bu adaları ana vatanın bir parçası telâkki etmekte, zaman zaman bunları silâh gücü ile ele geçirmek teşebbüsünde bulunmaktadır. Milliyetçi Çin'in müttefiki Amerika ise bu konuda Kızıl Çin'in baş vurduğu şiddet metodunu takbih etmekte ve en son çare olarak bu adaların tarafsızlığını kabul etmektedir...

IKMAL — Peskador adalarının Makung limanından kalkan gemiler tarihte misli görülmemiş bir şarapnel yağmuru altında Kemoy'daki askerî birliklere ve halka yiyecek ve mühimmat taşımaktadırlar. Resim, bu konvoylardan birini gösteriyor.

İŞTE KEMOY — Yüzbinlerce mermiye hedef teşkil eden Kemoy Adası'ndaki bir köyün sakinleri, hasara uğramış evlerinin içinde şaşkın şaşkın dolaşırlarken görülüyor.

KURBAĞA KIZLAR — Milliyetçi Çin ordusundaki Kurbağa Kızlar, Kemoy Adası'na karşı yapılan Kızıl Çin bombardımanları esnasında yapılan ikmal işlerinde canla başla çalışmaktadırlar...

HAYATTAN FOTOĞRAFLAR

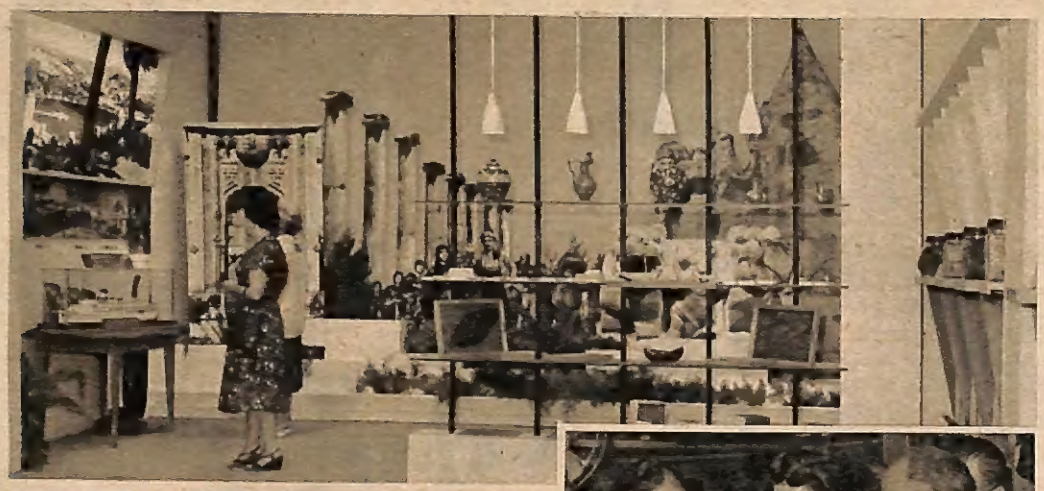

MARSİLYA'DA TÜRKİYE — Türkiye, bu yıl da Marsilya Milletlerarası Fuarı'na katılmış bulunuyor. Pavyonumuzda, teşhir edilen yerli mamûllerimiz çok ilgi çekmiştir. Yukarıda Türk pavyonu'ndan bir köşe, yandaki fotoğrafta ise 13 eylül günü Marsilya limanında bulunan Ankara vapurunda fuar münasebetiyle verilen resmî kabulden bir köşe görülmektedir. Resimde soldan sağa: Türk paviyonu sergi komiseri, Marsilya Konsolosumuzun hanımı ve Marsilya Valisi.

AĞAÇTAN DUVAR — Dünyanın en büyük tabiî duvarı, İngiltere'de Earl Bathurst'ün parkını çepe çevre saran porsuk ağaçları'ndan yapılmış muazzam çittir. Bu asırlık ağaçları traş etmek için üç bahçıvanın en az on gün müddetle durmadan çalışması icabeder.

AMELİA EDEN — Giovanni Borelli adında bir İtalyan gemi makinisti ile evlenen sabık İngiliz Başvekili Eden'in yeğeni ve Sir Timothy Eden'in kızı Amelia, kocası ile birlikte Venedikte balayını geçirmektedir. Resim genç evlileri gösteriyor.

SAÇ ÜSTADI KAPRİ'DE — Paris'in en meşhur kadın berberlerinden Alexander, en son saç tuvaletlerinden ikisini Kapri adasında halka teşhir etti. Yandaki resimde görülen mankenlerden sarışın olanı Ica Tajani, esmeri de Matilde Valente'dir.

Sohbet KÖŞESİ

SAADET KARAKTERE DAYANIR

SON günlerde aldığım mektuplarda sevgili okuyucularım daha ziyade «Evlilikte yaş farkı» mevzuu üzerinde duruyorlar. Tabiî, halinden şikâyeti olmıyan, durup dururken, «Ben çok iyiyim!» diye insana mektup yazmaz. Bana mektup yazanlar daha ziyade evlilikte aradıkları saadeti bulamıyanlardır. Mesut olamayınca tabiî bunun sebebini arıyorlar ve ilk olarak kocalarının veya karılarının kendilerinden fazla yaşlı olduğuna bakıp, «Her halde sebeb bu olmalı!» diyerek, «Acaba ne yapsam?» diye çare arıyorlar.

Tesadüfe bakın ki, tam şu sıralarda büyük bir Fransız kadın mecmuası da bu mesele ile meşgul olmakta, anketler yapmakta, aralarında yaş farkı fazla olan aileleri ziyaret ederek hayatlarından memnun olup olmadıklarını kendilerinden sormaktadır. İşin garip tarafı, netice, benim sevgili okuyucularımın tahmin ettikleri gibi çıkmıyor. Bakıyorsunuz, bir kadın, kendisinden yirmi yaş daha yaşlı bir koca ile on beş senedir çok mesut bir hayat sürmektedir. Buna mukabil aşağı yukarı aynı vaziyette olan başka bir karı koca bir türlü mesut olamamıştır. Diğer taraftan, kendilerinden çok yaşlı kadınlarla evlenen kocalardan da kimisi mesut, kimisi bedbahttır.

Ama ben bu neticeye hiç şaşmıyorum. Aynı yaşta olanlardan veya aralarında pek az yaş farkı bulunan karı kocalardan da kimisi mesut, kimisi bedbaht değil midir? Yalnız Fransız mecmuasının yaptığı araştırma bir hakikati bir kere daha ortaya koyuyor ki, o da, evlilikte saadetin yaşa değil karaktere dayandığıdır. Hırçın bir kadının hangi yaştaki bir koca ile veya aksi bir adamın kaç yaşındaki bir kadınla geçinebileceğini araştırmak faydasız bir şeydir. Bu meseleler doğum tarihiyle halledilemez. Ama hırçın bir kadının da, aksi bir erkeğin de pekâlâ anlaşabileceği insanlar olduğu gibi bunlarla evlilikte bağdaşacak karakterde olanlar da pek çoktur. Bütün mesele geçinebilecek, anlaşabilecek tiplerin nikâh memuru önünde buluşabilmesidir. Ne çare ki, bunu da derhal tâyin eden bir alet henüz icadedilmemiştir. Mesele işte buradan doğuyor ve belki de bu yüzden evlilikte saadet, sokakta altın bulmak gibi, tamamen talihe, tesadüfe bağlı kalıyor.

Fakat şunu da hemen ilâve edeyim ki, sokakta altın bulmak da tamamen bir talih ve tesadüf işi değildir. Eğer sokağa bir altın düşürülmüşse o altın ancak önüne bakarak, bastığı yeri görerek yürümek itiyadında olan biri tarafından bulunacaktır. Evlilikte de insan kendisine en uygun eşi her ne kadar katiyetle önceden kestiremezse de biraz dikkatli olmak, biraz düşünmek, karşısındakinin karakterini yoklamakla az çok doğru bir fikre varabilir. Mesut olmayanlar ise kabahati herhalde yaş farkından başka sebeplerde aramalıdırlar . . .

ŞEVKET RADO

SES YILDIZLARIMIZIN HUSUSÎ HAYATINI ANLATIYORUZ

Bundan 10 yıl önce Bursalı bir genç radyoda Muzaffer Akgün'den öğrendiği «Seni sevda çiçeğim» diye başlıyan şarkıyı sevgilisinin balkonu altında içli içli okurdu. Bu genç Zeki Müren'di.

HALK TÜRKÜLERİ OKUYUCUSU

Muzaffer A

FOTOĞRAFLAR: SUAVİ SONAR

ANA KIZ — Muzaffer Akgün, kızı Feryal'i çok sever. «O, diyor, bir türkü gibidir. Hayatı onda bulurum ben. Hüznü, neşeyi, ıstırabı, kaderi, bir kelime ile insanı...»

"SEVGİLİ Muzaffer ablacığım,

Teessüf ederim. Beni unutmuş görünüyorsun. İnsan meşhur bir ses sanatkârı olunca, kardeşini bile unutuyormuş demek !... Talihin garip cilvesi !... Oysaki, Dinar'daki evimizin bahçesinde az mı evcilik oynamıştık. Sen güzel sesinle türküler söyler, evciğimizi şenlendirirdin. O acı günleri, babamızın öldüğü günleri hatırlarsın tabii. Annem, şimdiki babalığımızla evlenince evden kaçmıştım. Halamın yanına gittim. O beni büyüttü. Sesini geçen gün radyoda dinleyince çok sevindim. Arkadaşlarıma : «Bu benim öz ablam» dedim. İnanmadılar. Şimdi bir ricam var senden. Bana imzalı bir resmini gönder. Şöyle yaz ama resmin arkasına : «Öz kardeşim Muammer'e sevgilerimle» diye, olmaz mı ?... Seni görmeğe geleceğim, ellerinden öperim.

Kardeşin Muammer Akgün»

Genç kadın hâfızasını yokladı. Dinar'a hiç gitmemişti. Ama nereye düşer diye sorsalar, belki haritada yerini gösterebilirdi. Mektuptan çıkan resme baktı. Duvarda asılı duran gençlik resmi ile karşılaştırdı. Benzer bir yan bulamadı. «Kaş, göz, gerisi söz» diye mırıldandı. Oysa, ne kaş benziyordu, ne göz. Bu mektubu yazan kimdi öyleyse ?... Bütün gün mektubu düşündü. Akşam eşi Halûk Akgün eve dönünce, meseleyi ona açtı : «Çok düşündüm, çözemedim bir türlü» dedi. Genç kocanın da içine kurt düşmüştü ama. Muzaffer, ona bir kardeşinin olduğunu söylememişti. Yoksa, bu «alıştırma oyunu» muydu ?... Mektubu okuduktan sonra, şen bir kahkaha attı : «Sen hiç düşünmemişsin karıcığım, dedi. Bu mektubu yazan bir ruh hastası. Tanınmış insanlarla "kardeşlik" kuran insanlar vardır ya, işte o tipte bir hasta. Senin geçmişini bilmesem, hâfızanı kaybettiğine inanacağım. Eski soyadın neydi ?... Evlenmeden önceki soyadın ?... Kıvılcım değil miydi ?... Öz kardeşinin soyadının da, Kıvılcım olması gerekmez mi ?... Bu Muammer hanım olsa olsa, benim kardeşim olur !...»

Genç kadın bunu düşünememişti işte. Öyle ya, Akgün, kocasının soyadı idi. Yüreğine su serpilmişti. Radyonun üzerindeki gazeteyi aldı, başlıklara şöyle bir göz gezdirdi. Siyasi haberlerden hoşlanmazdı. Anadolu'da geçen olayları bildiren haberleri okurdu. Bir de «Hollywood» haberlerini... Trafik kazaları da ilgisini çekerdi. Bunun ayrı bir sebebi vardı ama... Gözü birden bir ajans haberine takıldı. Haber şöyleydi : Marilyn'in kardeşi ortaya çıktı. Danimarkalı bir köylü kadın, yıllarca önce kaybolan kardeşinin Marilyn Monroe olduğunu ispat etmek için bir basın toplantısı yapmıştır. Marlen Nielsen adındaki bu kadın gazetecilere kendi gençlik fotoğrafı ile Marilyn'in fotoğrafını göstererek : «Bakın, ne kadar benziyoruz birbirimize» diye sormuştur. Tanınmış yıldız Marilyn ise, böyle bir kardeşi olduğunu yalanlamaktadır.»

Genç kadın : «Bak Halûk, dedi, bizimkinin bir eşi de Danimarka'da çıkmış. Hem de Marilyn'in kızkardeşi olduğunu ileri sürüyormuş.»

Gazetede bir de trafik kazası haberi vardı. Onu da merakla okumağa başladı : «Yalova yolundaki trafik kazasının soruşturmasına dün devam edilmiştir. Atlı arabada bulunan kadın ölmüştür. Taksi yolcularından tanınmış halk türküleri okuyucusu Muzaffer Akgün hâlâ komadan çıkmamıştır.» Genç kadın kocasına : «Nerdeyse beni öldürecekler, dedi. Okusana şu haberi !...»

Tanınmış halk türküleri okuyucusu Muzaffer Akgün, üç yıl içinde üç trafik kazası geçirmişti. «Hak oyunu üçtür» derlerdi. Tanrı dördüncüsünden korusundu. İlk trafik kazası Soma - Akhisar yolunda olmuştu. Bindikleri otobüs 20 metrelik bir uçuruma yuvarlanmış, buna rağmen yolculardan kimsenin burnu kanamamıştı. Yolculardan biri de Muzaffer Akgün'dü. Bu sırada, Muzaffer Akgün'ün eşi Halûk Akgün, imtihanı kazanarak ehliyet almıştı. «Ehliyet»i kutlamak lâzımdı. Çok sevdikleri Kenan Artun böyle söylemişti. Onu kırmak ayıp olurdu.

KİRA EVİ — Akgün hâlâ apartman sahibi olamamış. Ama kira evini bile zevkle döşemiş bulunuyor.

AKGÜN AİLESİ — Üstteki resimde Muzaffer Akgün, eşi ve kızı Feryal, alttaki resimde «Atatürk'ün Süvarisi» adlı bir filmin müzik direktörlüğünü yapan Muzaffer Akgün, türkü notalarını derlerken görülüyor.

Akgün

Kenan Artun, eşi Sezer Sezin, Muzaffer Akgün bir gece canlarını Halûk Akgün'e emanet ederek Boğaz safasına çıkmışlardı. Ama «safa» uzun sürmedi. Yolda bir taksi, «bizimkiler» in otomobiline bindiriverdi. Bunu da ucuz atlatmışlardı. Yalnız Muzaffer Akgün'ün dudağında, o kazanın bir izi kalmıştı. Üçüncü kaza ise geçen ay Yalova yolunda oldu. Muzaffer Akgün hafifçe yaralandı. Ancak, gazeteler «pire» yi «deve» yapmışlardı. «Ah bu gazeteciler» diyecekti...

Eşinin de gazeteci olduğunu düşündü. Halûk Akgün Ankara'da yıllarca gazetecilik yapmıştı. Bir aile toplantısında tanışmışlardı. Halûk, Muzaffer'in radyoda şarkı söylediğini bilmiyordu. «Kız Enstitüsü'ne gidiyor» demişlerdi. «Adı da Muzaffer Kıvılcım, duymuşsundur belki ?» Halûk Akgün, o yıllarda radyo dinlemezdi ki, nereden duysun !... Netekim sonra öğrendi. 1946 yılında evlendiler. 1948 de de bir kızları oldu. Adını «Feryal» koydular.

Muzaffer Akgün 1927 yılında İstanbul'da doğmuş. 8 yaşında alaturka keman dersi almağa başlamış. İlk hocası, PTT şefi Seyit Canözer'miş. Bu arada, babasının görevi dolayısiyle Ankara'ya gitmişler. Muzaffer İsmet Paşa Kız Enstitüsü'ne yazılmış. 1942 de de Ankara radyosunun ses imtihanını kazanarak radyoya girmiş. O yıllarda radyoda her okuyucu «her telden» söylermiş. Muzaffer Akgün'e de şarkı okutmuşlar, türkü okutmuşlar, marş okutmuşlar. Bir gün radyonun Yurttan Sesler Ekibi şefi Muzaffer Sarısözen : «Ses sanatkârlarını harcama yolundayız, demiş. Klâsik Türk Müziği Korosu neşriyatından çıkan bir ses sanatkârı, türküyü «bozuk ağızla» okuyor. Ekipleri ayıralım.» Bu teklif kabul edilmiş. Muzaffer Akgün hiç düşünmeden «halk türküleri» bölümünü seçmiş. Şimdi türkü okuyan iki ses sanatkârı sayılınca, Akgün'ün adı geçiyor. Onun bir özelliği de şu : İlk defa sahneye gerçek halk müziğini sokmak !... Çoğu kimse, halk türküsünü sahnede tutmaz, diyormuş. Akgün bu sözleri yalanlamış.

Bir eylül akşamının ilk saatleri. Muzaffer Akgün'ün evindeyiz. Masanın üzerinde ve duvarlardaki aplik vazoda mevsim çiçekleri var.

Sanatkâra bir sual daha soruyorum :

— Güzel bir ses bugün sahibine âdeta bir servet getiriyor... Herhalde cazip teklifler sizi radyo'dan alıp arasıra dışarıya çekiyor.

Muzaffer Akgün yanaklarını çukurlaştıran bir gülümseme ile cevap veriyor :

— Evet...

Sonra ilâve ediyor :

— Ama fazla şatafata meraklı değilim. Benim hayatta tek lüksüm nedir bilir misiniz ?... Ona da bazan lüks denilemez... Söylesem şaşarsınız. Kızarmış ekmek... Benim için nar gibi kızarmış iki dilim ekmek ile mütevazı bir yemek, mükellef bir ziyafet sofrasına bedeldir. Ne kara havyar, ne istakoz salatası... Radyodaki maaşımla da pekâlâ ekmeğimi kızartıp yiyebilirim.

Muzaffer Akgün'e, bir günde hiç değilse 10 kişi ilân-ı aşk ediyormuş. Ama sözle değil, mektupla... Halûk Akgün ilk evlilik yıllarında bu «ilân-ı aşk» ları yadırgamış. «Yırt bunları» demiş eşine. Bakmış ki olacak gibi değil, kanıksamak zorunda kalmış. Şimdi aşk mektuplarını birlikte okuyorlar.

Bu arada, Akgün'ün okuduğu şarkılar, türküler «aşk» yolunda «parola» olarak kullanılıyormuş. Sevgilisinin üzerine toz kondurmayan bir delikanlı, radyoda Muzaffer Akgün'den dinlediği bir türküyü «Yüzünde göz izi var, sana kim baktı yârim» diye sevgilisine söylemiş. Sonra bu İki genç evlenmiş, türkü aralarında aşk parolası olmuş. On yıl önce bir gün Muzaffer Akgün radyoda «Seni sevda çiçeğim» şarkısını okuyormuş. Şarkı Bursa'da oturan Zeki adlı bir gencin çok hoşuna gitmiş. Sevdiği kıza : «Bu şarkı parolamız olsun» demiş. Zeki evinin balkonunda bu şarkıyı okuyunca, sevgilisi de balkona çıkarmış, «Balkon serenadı» yapan gencin Zeki Müren olacağını hiç tahmin eder miydiniz ?...

KIRAL FİLM
Koll. Şti.

Filmciliğimizde batı anlayışıyla ilk defa perdeye aktarılan bu kordelayı takdim etmekle şeref duyar.

Baş rollerde:

MİNE COŞKUN
ORHAN ELMAS
KEMAL DİRİM

•

Kasım ayından itibaren, İstanbul'da Lüks-İnci-Bulvar ve Türkiyenin diğer büyük sinemalarında gösterilecektir.

Kıral Film koll. şti.
Telf. - 44 48 80

Dünyanın En Meşhur
Kapak Kızlarından

NIC

Türk Jarse Modelle

KAHVERENGİ — Kahverengi jarseden yapılmış bir etek-ceket. Etek vücudü sarmakta, ceket hafif dökük durmaktadır. Önde 8 düğmesi, küçük spor yakası, uzun takma kolları ve yanlarda birer cebi vardır.

KIRMIZI — Kırmızı jarseden yapılmış sade bir sokak kıyafeti. Etek sık pliseli, bulûz düzdür. Elindeki sarı renkte spor hasır çanta modele değişik bir hava vermektedir.

GRİ — Gri yünlü jarseden yapılmış bir döpiyes. Etek plise, ceket düğmesiz, kapalı yakalı, uzun takma kollu ve belden lâstiklidir. Bu kıyafete sarı şapka ve ayakkabı çok yakışmaktadır.

SARI — Açık sarı renk jarseden yapılmış üç parçalı bir sokak kıyafeti. Etek sık pliseli, bulûz kısa takma kollu, yuvarlak yakalıdır. Ayrıca önden düğmeli düz bir ceketi vardır.

OLE

ini Takdim Ediyor

NICOLE HAKKINDA

Bu senenin ideal mankeninde aranan özellikler şunlardır : Masum bir genç kız yüzü, narin bir vücut, dizlere kadar rahatça teşhir edilebilecek uzun ve mütenasip bacaklar. Türk mamulâtı Neyir jarselerinden birkaç örnek gösteren Nicole de Lamargé işte bütün bu aranonları şahsında topluyor. Dünyanın en kalbur üstü mankenlerinden sayılan Nicole, on dört defa «Elle» on yedi defa da «Jardin des Modes» isimli kadın ve moda mecmualarında Kapak Kızı olarak çıkmıştır. Bundan başka «Marie Claire» ve «18 Yaş» mecmuaları kendisine müteaddit sahifeler ayırmışlardır. Paris'te «genç kız» tipi moda gösterilerinin başyıldızı olan Nicole, aynı zamanda çekirdekten yetişme bir moda ressamıdır. Daha on bir yaşında iken Akademinin moda sınıfının en istidatlı öğrencisiydi. Filimcilerin böyle dört başı mâmur bir kızı elden kaçırmıyacakları tabiidir. Netekim Nicole'e, Michel Boiron ve son senelerin büyük şöhreti olan Brigitte Bardot ile birlikte bir filimde oynaması için teklif yapıldı bile.

MAVİ — Mavi yünlü jarseden yapılmış çok pratik bir rob. Önden düğmeli olan bu modelin eteği sık pliselidir. Beden düz ve spor yakalıdır. Belinde kendi kumaşından bir sentür vardır.

Dumlupınar'dan Cumhuriyet'e

YAZAN: NÂŞİT HAKKI ULUĞ — FOTOĞRAFLAR: E. NEDİM TENGİZMAN

GAZİ TRİBÜNDE — Mustafa Kemal, Ankara'da yapılan bir spor gösterisini şeref tribününden seyrederken görülüyor. Gazi'nin yanında ayakta duran, Millî Müdafaa Vekâleti Müsteşarı olan Albay Sadullah Bey'dir.

— DEMEK ki, ordu yarın Başkumandansızdı. Rahatsızlık geçirdiği bir günün akşamı bu sözler Mustafa Kemal'in dudaklarından dökülüyordu.

6.5.22 de, Mustafa Kemal'in Başkumandanlığı Kanununun uzatılması lâzımdı. 5.5.1922 günü bu konunun konuşulduğu Meclis oturumuna hastalandığından gidememişti. Akşam üzeri kendisini ziyarete gelen Vekiller Heyeti, Mecliste muhalefetin, kendisinin Başkumandanlıkta kalmasını istemediği haberini getirdiler; kanun lâhihası, birçok tartışmalardan sonra, oya konulmuş fakat gereken nisabı bulamamıştı. Bundan müteessir olan Erkânıharbiye-i Umumiye Reisi Fevzi Çakmak ve Millî Müdafaa Vekili Kâzım Özalp Paşalar, Meclisin bu tavrı karşısında çekilmeye karar vermişlerdi. Gazi, onlara bir gün sabretmelerini tavsiye etti; kendisi de Başkumandanlık vazifesini ifaya devam kararı vererek, bu kararını hükümete bildirdi ve ertesi günü Meclise giderek geniş bir izah yaptı, «Meclisin hakkını gaspediyorsun» diyenlere çattı :

«... Düşman karşısında bulunan ordumuz, başsız bırakılamaz. Bırakmadım, bırakamam ve bırakmıyacağım» sözleri ile de kararını açıkladı. Nihayet Meclisin 177 üyesi kanunu uzattı, 11 üye menfi oy kullanmış ve 15 mebus ta çekimser kalmıştı. Bu kanun üç ay sonra 20.7.1922 de müddetsiz olarak uzatıldı.

Bütün Anadolu köylüsü, kağnısını, merkebini önüne katmış cepheye silâh ve cephane taşıyordu. Bunlar kendi köylerinden, muhitlerinden haftalarca ayrıldıkları zaman da bir ücret verilmediği günler olmuştu, bu konuyu, Meclise getirenler oldu. Angarya yasaktı, fakat...

Gazi bu bahiste de samimiydi, bu hücumu da şöyle karşıladı :

«... Arkadaşlar, kanun memlekette angaryayı yasak etmiştir, bu doğrudur; fakat ihtiyaç bize her şeyi meşru kılar. Ordunun ihtiyacı angaryayı istiyorsa, bunu yapıyoruz ve en doğru kanun budur !»

Zafer, Anadolu halkının angaryayı da vatanı uğrunda haklı bulan fedakârlık duygularına dayandı.

FEVZİ ÇAKMAK VE MEHMETÇİK

Rahmetli Fevzi Çakmak, işte bu günlerin birinde, bugünkü Ankara Valiliği makam odasında, İcra Vekilleri Heyetinin yaptığı fevkalâde bir toplantıyı anlatır. Toplantıda, taarruz kararı görüşülecekti. Toplantıya Sıvas Mebusu Kara Vasıf Bey de gelmişti, anlaşılan Vasıf Bey Millî Müdafaa Encümeni Mazbata Muharriri sıfatiyle bu mesaiye katılıyordu.

Fevzi Çakmak diyor ki :

«— Müzakerelerin başlayışından pek az sonra, taarruz aleyhtarlarının itirazları alabildiğine şiddetlendi. Kimisi taarruzun bir cinnet olduğunu söylüyor, kimisi, «Ne diye boşuboşuna kan dökelim» mütalâasını serdediyor, kimisi de :

«— Efendim yüzde yirmi beş zafer ihtimali olsa, bu taarruza ben de taraftar olurum, fakat maalesef bu ihtimal yok» diyordu.

Nihayet içlerinden birisi kalkıp da :

«— Efendim, bizim şu kadar katırımız ve şu kadar devemiz olsaydı, bu yapılabilirdi...» kabilinden bir hezeyan savurunca, dayanamıyarak yumruğumu masaya vurdum ve :

«— Efendim, bu taarruzda zafer ihtimali, yüzde yirmi beş değil, yüzde yetmiş beştir. Filvaki, bizim muarızlarımızın istedikleri miktarda katırımız veya devemiz yok ama, ben Mehmetçiğin mücadele gücünü dünyanın başka hiçbir mahlûku ile mukayese edemem. O Mehmetçik, kavgayı sevdiği zaman deveden daha çok fazla yol yürüyerek ve deveden çok fazla aç kalarak dövüşür. Hem unutmayın ki, Sakaryada attığımız mermilerin çoğunu, Mehmetçiğin karısı taşımıştır...

Muarızlarımıza göre, düşmanın tel örgüleri varmış, bunu söyleyenlere hatırlatırım ki, Mehmetçik sahiden hırsa gelince, yumrukları ile telleri değil, demirleri parçalamıştır !»

Benim bu sözlerim üzerine rahmetli Kara Vasıf :

«— İyi ama efendim, Ankara ile İzmir arasındaki 800 kilometrelik mesafeyi alırken askeri ne ile besliyeceğiz,» demez mi !

Tahmin buyuracağınız gibi, ona mesafeyi ölçerken, bergeli her halde yanlış tutmuş olduğunu söyledim. Zira belli ki, muarızlarımız, bizim, taarruza Ankara'dan değil, Afyon'dan başlıyacağımızı bile hesaplıyamıyacak kadar gaflet içinde idiler...

Mamafih, insafla itiraf edeyim ki, kendisine :

«— Vasıf Bey... şimdi harman mevsimidir, köylünün elinde her şey vardır. Onlar, kendi ordularını, fırınlar dolusu ekmek çıkararak, sürülerle kurbanlar keserek karşılayacaklardır. Bu muharebe, başka ordu ların, başka şartlar içinde yaptıkları kavgalardan hiç birisine benzemez. Bu muharebede bizim işe menzilimiz, tarihin klâsik harblerinde görülen ordularınki gibi gerimizde değil, ilerimizdedir» dediğim zaman Kara Vasıf'ın gözleri yaşarmıştı. Ve çok şükür, şimdi adını anmak istemediğim o musir muarızımızın hâlâ :

«— Bize deve lâzım, katır lâzım» deyip durmasına rağmen, taarruz kararımız İcra Vekillerinin ekseriyetinin tasdikine kavuştu.»

MAREŞALİ KIZDIRAN BİR TEKLİF...

Mareşal ötesini biliyorsunuz, diyor :

«— Çok şükür, zafer kazanıldı. Fakat tuhaf değil mi; Afyon'un sukut ettiğine dürbünleriyle bakmadan inanmıyanlar ve bu meyanda bilhassa, bize bu işe deve lâzım, bu iş devesiz olmaz, diyen zevat :

«— Aşkolsun... İyi oldu, fakat siz yoruldunuz, artık işin ötesini bize bırakın... Tek siz biraz dinleniniz; alimallah biz gidip İzmir'i alırız.» demezler mi ?

Fakat müsaadenizle, biz henüz lâyıkı ile sağlanmamış saydığımız bu şerefi, onlara emanet edemezdik. Bunun içindir ki, orduyu M. Kemal ile beraber Afyon'dan İzmire kadar adım adım takibettik...»

ZAFER GÜNLERİ — Gazi Mustafa Kemal, o büyük zafer günlerinin arifesinde genç subay arkadaşları ile sık sık görüşüyor. onlarla geziyordu. Büyük zaferden önce Gazi yine arkadaşlarını toplamış ve son durumu görüşmüştü.

ZAFER ÖNCÜLERİ — Türkün yenilmez imanını yüreklerinde taşıyan bu askerler memleket havaları, zafer türküleri söyliyerek cepheye gidiyorlardı. Bunlar, muhteşem zaferin ilk müjdecileri, öncüleri olacaklardır...

Büyük Taarruz plânının hazırlandığı 28.7.952 tarihinde Gazi ve arkadaşları

MUKADDER GÜNLER YAKLAŞTI

1922 Temmuzunun sonlarına yaklaşıyoruz. Batı hariç, bütün cepheler tasfiye olunmuş, tekmil kuvvetler Yunanlılara karşı toplanmıştı. Böylece sayı bakımından artık zayıf değildik, insanca eşit hale gelmiştik.

Bu sebeple Yunanlılar büyük bir kuşku içinde ididler. Muharebe faaliyetinin tekrar başlaması ihtimali karşısında Müttefiklere bir nota vererek dikkat nazarlarını çekiyorlardı. Müttefikler de Yunanlıların İstanbul'u istilâ sevdasına karşı duracaklarını ifade ediyorlardı. Müttefiklerin kumandanı General Harington İstanbul'u yeniden tarafsız bir bölge sayarak, buna karşı gelenlere zor kullanacağını ilân ediyordu. İzmir'deki Yunanan Valisi Sterghiadis İzmir'de Yunan istiklâli ilânına kalkıyordu.

Cepheye, biz 100.000 i tüfekli olmak üzere 187.000 asker yığmıştık. Yunanlılar ise 130.000 i tüfekli olmak üzere 195.000 asker yığmışlardı. Yunan ordusu, ordumuzun karşısında şöyle duruyordu :

Birinci Yunan Kolordusu, General Trikopis'in kumandasında, dört tümeni ile Afyon önünde yüz kilometrelik bir mevzide.

Üçüncü Yunan Kolordusu üç tümeni ile Eskişehir'in doğusu - Seyidgazi hattında.

İkinci Yunan Kolordusu General Deyenis'in kumandasında üç tümeni Döğer ile Eğret arasında ihtiyatta.

Bir tümen ve müteaddit müfrezeler Büyük Menderes boyunda 350 kilometrelik bir cephede.

Bir süvari tümeni Uşak'ta bulunuyordu. Böylelikle Yunan cephesi Ege Denizinden Marmaraya kadar beş, altı yüz kilometrelik bir kavis teşkil ediyor, Afyon mevziinde ise bu ordunun üçte ikisi bulunuyordu. Yunan hükümetinin 1.6.1922 de tâyin ettiği Başkumandan Hacı Anesti İzmir'de idi.

Türk ordusunun 9 tümeni birinci hatta, 9 tümeni ihtiyatta, üç tümenlik süvari kolordusu da Akşehir ve civarında idi. Bu suretle ordunun yarısı ve süvari birlikleri cepheden iki günlük mesafede duruyor ve taarruz için eğitiliyordu.

TAARRUZ PLÂNI

Başkumandanın plânı şöyle idi :

Afyon bölgesindeki Yunan asıl kuvvetinin sağ kanadına taarruz ederek onun İzmir'le rabıtasını kesmek. Yarma yeri olarak Afyon'un batısındaki 25 kilometrelik cephe kısmı seçilmişti; burada dört Yunan tümeni ve birinci Yunan tümeninin bazı kısımları vardı, bunlar tahkimat grupları arasında geniş aralıklar bulunan bir cepheyi işgal etmekte idiler.

Cephenin yarım günlük yürüyüş mesafesi ile gerisinden de İmir'e giden demiryolu geçiyordu. Taarruz demiyorluna kadar ilerlerse Yunan ordusunun üçte ikisinin gerileri ile muvasalaları kesilmiş olacaktı. Daha geride 2000 metre irtifada Murat dağları yükseliyordu. Başarının şartı Yunan ihtiyat kuvvetlerini oldukları yerde mıhlamak veya dağıtmaktı; bunun için, Birinci Yunan Kolordusunun şimal kanadına da taarruz edilecekti.

ORDULARIMIZIN VAZİFELERİ

İkinci Ordumuz, Yakup Şevki Paşa kumandasında, 4 piyade ve 1 süvari tümeni ile ağırlık merkezi sağda olmak üzere doğudan batıya doğru Eğret istikametinde.

Birinci Ordumuz, 18.6.1922 tarihinde azlolunan Ali İhsan Paşanın yerine geçirilen Nurettin Paşa kumandasında 12 piyade tümeni ile Afyon'un batısındaki cephe kısmında güneyden kuzeye doğru taarruz edecek,

Süvari Kolordusu, General Fahrettin Altay'ın kumandasında üç tümeni ile Birinci Ordunun batısından kuzeye ilerliyerek demiryolunu kesecek, düşman ihtiyatlarını tutacak, düşmanın yanına, sonra gerisine saldıracaktı.

İkinci derecedeki cephelerde yalnız iki tümen, bir tugay, bir süvari tümeni bırakılmıştı ki, bunlar da karşılarında beş tümene muadil Yunan kuvvetlerini tutmakla vazilendirilmişti.

YARMA PLÂNIMIZIN DEĞERİ

Yarma plânının değeri şurada idi : Yarma, düşmanı muvasala hatlarından ayıracak istikamette idi.

İki tarafın kuvvetleri eşit olduğuna göre, yarma bölgesinde umum kuvvetin üçte ikisi toplanarak buradaki düşmana karşı dört beş misli üstünlük elde olunacaktı. Düşmanın yapabileceği bütün hareketler hesaplanmıştı, ne yaparsa yapsın yenilecek ve yok edilecekti.

Zafer güneşinin Dumlupınar göklerinde doğacağı gün uzak değildi. Başkumandan 27.7.1922 günü Garb Cephesi Karargâhının bulunduğu Akşehir'e gelmiş ve o gece taarruz plânını Erkânıharbiye-i Umumiye Reisi ve Garb Cephesi Kumandaniyle bir kere daha gözden geçirmişti; karar şu idi, 15 ağustosa kadar bütün hazırlıklar tamamlanacak...

Ertesi gün bir futbul müsabakası seyri vesilesiyle iki ordu kumandaniyle bazı ordu kumandanları da Akşehir'e çağırılmıştı. 28 - 29 temmuz gecesi Başkumandan, kumandanlarla umumi bir tarzda taarruz hakkında fikir taati ederken, İkinci Ordu Kumandanı Harputlu Yakup Şevki Paşanın bazı itiraz ve mülâhazaları ile karşılaştı. Yakup Şevki Paşa, maruf bir tabiye hocası ve Birinci Cihan Harbinde memleket içinde ve dışında kolordu ve orduya kumanda etmiş ve Şark Ordularından birinin başında iken, mütareke günlerinde müttefiklerin emrini dinlemediği için İstanbul'a gelişinde yakalanarak Malta'ya sürülmüştü. Ankara'ya dönüşünde, kendisine İkinci Ordu Kumandanlığı vazifesi verilince, ordusunun talim ve terbiyesi ile meşgul olmuş, ömrü boyunca uzak yakın, siyasi bir temayül taşımamış bir askerdi.

Yakup Şevki Paşa o gece, bu plân hakkında şöyle bir itiraz yaptı.

«— Zaten yoksullaşmış, yorgun bir vatanın zar zor biriktirebildiği bütün ordusunun, insanı, hayvanı, topu, tüfeği, malzemesi, nesi var, nesi yoksa hepsi ile birlikte böylece bir noktada düşman karşısına yığıp, yurdun öte taraflarının apaçık bırakılması bir risk olur. Düşman bu zâfı sezer de boş böğrümüze bir yüklenirse, bütün yurt tehlikeye düşer, elde kalanı da düşman eline geçer, dâva çöker.»

Mustafa Kemal, onun bu görüşünü isabetli bulmadı, fakat düşüncesindeki salâbeti ve vicdanındaki temizliği takdir etti ve dostu olarak onu Orgeneralliğe yükseltti ve hayatını şerefli mesleğinin içinde tamamlattı.

(Devamı gelecek sayıda)

HAYVANLAR GÜNÜ

Hayvanlar ne gülmesini bilir, ne de ağlamasını. Ama, neşe ile ıstırap duyguları onlarda da mevcuttur. İyilikle kötülüğü birçok insanlardan daha iyi ayırmak hassasına maliktirler. Androkles'in, tabanından diken çektiği aslan misali. Sonradan parçalanmak üzere atıldığı arena'da aynı aslanla karşılaşınca, parçalamak şöyle dursun, vahşi hayvan şefkatle yüzünü gözünü yalamıştı. En yırtıcı hayvanlar bile, iyiliğin karşılığını verirler. Kör efendisine her gittiği yerde önderlik eden, öldüğü zaman mezarı başında günlerce uluyan köpekler hayvan sadakatinin en belirli örnekleridir. Yirmi yedi yıldır kutlanan «Hayvanlar Günü» bu yıl ekimin dördünde bütün dünya da olduğu gibi yurdumuzda da kutlanmaktadır. Bu gün'le ilgili olarak hayvanlar âleminin birkaç sevimli temsilcisini takdim ediyoruz.

ŞEFKAT — İnsanlar ve hayvanlar âleminde analık sevgisi, aşkların en büyüğü sayılır. Bu ana zürafa, işte bu şefkatin dört bacaklı sembolüdür.

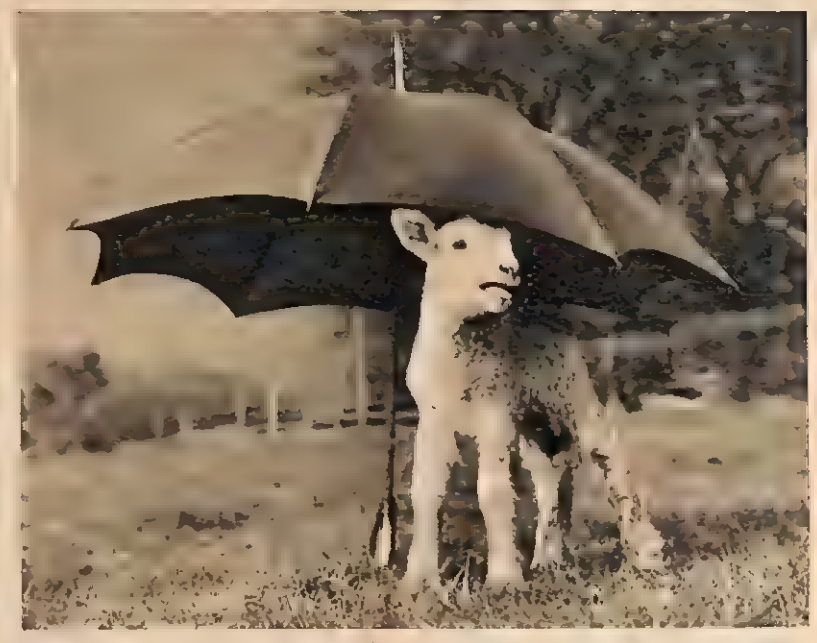

MASUMİYET — «Kuzu gibi adam» sözü lisanımızın mâsumiyet ifadesidir. Resimdeki minik kuzu, şirin haliyle bunu ne güzel ifade ediyor.

ZEKÂ — Hernekadar hayvanların türlü marifeti, körü körüne taklitçilik olarak vasıflandırılırsa da, elinde kaşık edeb ile kahvaltı eden şu papağan'ın yaptığı zekâ işi değildir de nedir ?...

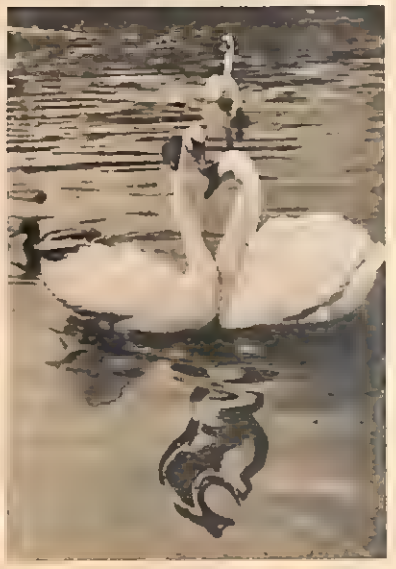

ZARAFET — Sanatların en zarifi sayılan klâsik bale'nin sembolü kuğudur. Sevişen şu kuğular romantik balenin bütün zarafetini bize tattırıyor.

DOSTLUK — Kedi iştahla sütünü içerken sincap da karşısına geçmiş çıtır çıtır fındık yemekte. Bu dünyada herkesin karnı doyar, yeter ki iyi niyet olsun...

BARIŞ SEMBOLÜ — Tarih boyunca güvercinler, barış sembolü olarak tanınır. Cami avlularında yeri gagalıyarak yürüyen, bu sevimli mahlûklar insanın yüreğine su serper.

MUZİPLİK — Darwin'e göre insanın büyük babası olan maymunlar, hiç şüphe yok ki hayvanların en muzibi, en marifetlisidir. Yedisinden yetmişine kadar herkesi eğlendiren bu varlıkların çoğu zaman gözlerinde hüzün ifadesi okunur. Halkı eğlendirmek zorunda olan palyaçolar gibi.

İSTANBUL'UN YENİ BELEDİYE SARAYI

İnşaatta kullanılan çubuk demir Türkiye'nin etrafını bir defa dolaşabilir, mermer ve mozayiklerle 16 dönümlük bir tarla döşenebilir, bütün malzeme ile 150 apartman yapılabilir.

İSTANBUL'un en büyük binası Saraçhanebaşı'nda 38 bin metrekarelik bir alanda inşa ediliyor. Binaya harcanan çimento ve demirle tam 150 tane beş katlı apartman yapmak mümkün. Bu büyük bina, «Belediye Sarayı» olacak. Saray iki blok halinde. İlk blok, «merasim ve protokol» bölümü. İkinci blokta şube müdürlükleri ve bürolar bulunuyor. Bu blok 13 katlı. 6 asansör var. Temelden kubbeye kadar olan yükseklik 46 metre 80 santim. Binanın boyu 114, genişliği 18 metre... Merasim blokunda, Belediye Başkanının çalışma, makam, dinlenme odaları ve banyo bulunuyor. Ayrıca, Şehir Meclisi salonu, tören salonu, komisyon odası da bu blokta... Büyük binanın alt katında 250 kişilik bir evlenme salonu, üst katta lokanta, ayrıca iki katlı bir de garaj var.

İnşaata 17.11.1953 tarihinde başlanmış. Ancak, ihalede yüzde 20 bir hesap artışı görüldüğünden 4 yıl sonra bir «emanet heyeti»ne verilmiş. Belediye Başkan Muavini Fahri Centel'in başkanlığındaki bu heyet, Sarayın bir an önce bitirilmesi için elden gelen gayreti esirgemiyor. 11 milyon 507 bin liraya malolacak Sarayın ilk bölümü 1959 martında bitecek. Belediye Sarayı'nın resmî açılış tarihi ise 1959 yılı sonuna rastlıyor.

Saray inşaatında tam 1700 ton demir kullanılmış. Bunu çubuk olarak hesap edersek Türkiye'yi bir uçtan bir uca dolaşır. Temel atımından bugüne kadar 78 bin metreküp toprak hafriyatı yapılmış. Bu toprağı taşımak için 26 bin kamyon seferi lâzım. 14 bin metreküp beton dökülmüş. Kullanılan çimento miktarı 120 bin torba. Bu, 6 milyon kilo çimento ediyor. İnşaatta 8 bin metrekare cam kullanılacak. Sarayın çeşitli boylarda 2 bin penceresi var. Mermerli kısımları tam 7000 metrekare tutuyor. 9 bin metrekare de mozayik döşenmiş. Bu 16 dönümlük bir tarlayı mermer ve mozayik ile döşemek demektir.

Ana bloktaki ilk katın caddeye bakan odaları Belediye Başkanı'na ayrılmış. Başkan odasının tam karşısına isabet eden kısımda «Merasim Salonu» var.

Büro katının altı, iki katlı garaja ayrılmış. Bu garajda belediyenin 500 taşıtının bakım ve korunması sağlanacak. Yalnız, İETT İdaresinin ve itfaiyenin taşıtları bu rakama dahil değildir. Onlar kendi garajlarında kalacak.

Merasim blokunda 150, büro blokunda ise 500 oda bulunacak. Binaların en üstündeki kubbeler dikkati çekiyor. Bunlar «Bristole» tertibatıymış. Binayı tatlı bir ışık altında tutmak için yapılmış bir tertibat...

«Belediye Sarayı» bittikten sonra, çeşitli binalara dağılmış bulunan bürolar bir çatı altında toplanabilecek. Bugün belediye, merkez binası ile İmar Müdürlüğü kendi mülkü olduğu halde, öteki binaları için yılda 250 bin lira kira ödüyormuş. 1959 yılı sonunda İstanbul bir Belediye Sarayı'na kavuşacak, böylece de «ev sahibi» olacak...

DONMUŞ DENİZ

— 2 —

YAZAN: WILKIE COLLINS
ÇEVİREN: SÜREYYA S. BERKEM

GEÇEN SAYININ HULÂSASI :

Bir İngiliz limanında şehrin Belediye Reisi tarafından kutba gidecek seferi heyet şerefine verilen baloda çiftler dans etmektedir. Burada bilhassa iki genç kadın dikkati çekmektedir. Bunlardan birisi kutba gidecek Wanderer gemisinin birinci teğmeni Crayford'un eşi, diğeri de kocasının gaybubeti esnasında, birlikte kalacakları Klara Burnham isimli bir genç kızdır. Klara'nın acayip ve durgun halleri Bayan Crayford'un dikkatini çekmekte ve bunu çözmeğe çalışmaktadır. Balo esnasında fenalık geçiren Klara bahçeye çıkmıştır. Bayan Crayford da yanındadır ve onun bu halini öğrenmeye çalışmaktadır.

—SAÇMALIYORSUN güzelim ! Evlendiğin zaman öğreneceksin ki, bir insan için en kolay saklanacak sır, kocadan saklanacak olan sırdır. Sana söz veriyorum. Şimdi başla bakalım.

Klâra bir lâhza tereddütten sonra :

— Bilmem ki nasıl başlıyayım ? Bir türlü kelimeleri bulamıyorum.

Diye ıstırap içinde kıvranıyordu.

— Şu halde sana yardım edeyim. Bu gece hasta mısın ? Bahçede kızkardeşimle beraber bulunduğumuz sıradaki gibi mi kendini hissediyorsun ?

— Hayır.

— Hasta değilsin, sıcağın dokunduğu da masal. Böyleyken gül gibi sarardın ve kadril'i bırakmıya mecbur kaldın ! Her halde bunun bir sebebi olmak gerek ?

— Şüphesiz bir sebebi var : Kaptan Helding...

— Kaptan Helding mi ? Neler söylüyorsun Allah aşkına ? Kaptanın bu işle ne alâkası var ?

— Sana Atlanta'ya dair bir şeyler söyledi. Atlanta'nın Afrika'dan dönmek üzere bulunduğunu haber verdi.

— Peki, bundan ne çıkar ? Yoksa bu gemi ile döneceklerden birinden korkuyorum.

Bayan Crayford'un güzel siyah gözleri hayretten açılmıştı :

— Sevgili Klaracığım ! Saçmalamadığına emin misin ?

— Biraz bekle de Lucy, sonra hükmünü ver. Söyliyeceklerimi anlamaklığın için biraz geriye gitmek icabediyor. Yani henüz birbirimizi tanımadığımız bir tarihe, babamın ölüm yılına kadar. Bilmem sana anlatmış mıydım ki babam, sıhhi sebeplerle, Güney taraflarına gitmek mecburiyetini hissetmiş ve Kent'de kendisine bir dostu tarafından verilen bir eve yerleşmişti ?

— Yok yavrum, Kent'deki bu eve dair bana birşeyler söylemiş olduğunu hiç hatırlamıyorum. Anlat bakalım.

— Anlatacak öyle çok birşeyler yok. Sadece şunları anlatayım : Bu ev, kendi büyük parkı içinde inşa edilmiş güzel bir taşra kanağının yakınında idi. Konak sahibi de Wardour adında bir centilmendi. Onun bir tanecik de oğlu vardı...

Durdu ve sinirli sinirli elindeki yelpaze ile oynamağa başladı. Bayan Crayford ona dikkatle bakıyordu. Klara'nın gözleri yelpazeye dikilmiş duruyor ve sözlerine devam etmiyordu. Bayan Crayford sakin bir eda ile sordu :

— Oğlunun adı neydi ?

— Richard.

— Acaba Richard Wardour'un seni sevmiş olduğunu tahmin edersem tahminimde yanılmış olabilir miyim, Klara ?

Bu soru, istenilen tesiri göstermiş, sözlerine devam için Klara'ya cesâret vermişti :

— Önceleri bunu anlıyamamıştım, dedi, beni sevip sevmediğini pek kestiremiyordum. Çok acayip bir delikanlıydı o. İnatçı, müthiş surette inatçı, fakat sevimliydi. Fena huylarına rağmen zengin kalbli ve hisli idi. Böyle bir insan tasavvur edebilir misin ?

— Binlerce böyle insan var. Benim de fena huylarım yok mu sanki ? Devam et bakalım.

— Günler geçiyor, Lucy, haftalar da gelip geçiyordu. Biz de birbirimize çok yaklaşmış bulunuyorduk. Yavaş yavaş hakikatten şüphelenmeğe başladım.

— Richard da şüpheleri teyide çalışmıştır herhalde ?

— Hayır. O, öyle adamlardan değildi. Bana karşı olan hislerinden hiçbir zaman bahsetmedi. Bunu gören yalnız bendim. Görmemezlik edemiyordum. Bunun üzerine ona yalnız bir kızkardeş olabileceğimi ve bundan başka birşey olmaklığıma imkân bulunmadığını göstermek için ne yapmak mümkünse yaptım. Beni anlamadı mı, yoksa anlamak istemedi mi, söyliyemiyeceğim.

— Herhalde anlamak istemedi, güzelim, devam et.

— Belki senin dediğin gibidir. Onda çok acayip olgunlaşmamış bir utangaçlık vardı. Beni şaşırtıyordu. Hiçbir vakit açık konuşmuyordu. Müstakbel hayatımız gûya daha küçücükten tâyin edilmiş gibi hareket ediyordu. Ne yapabilirdim, Lucy ?

— Ne mi yapabilirdin ? Babana söyler ve bu müşkülü ona hallettirirdin.

— İmkânsızdı. Biraz önce sana söylediğimi unuttun galiba ? Babam o sıralarda, sonradan ölümüne sebep olan hastalıkla pençeleşiyordu. Bu durumunda ona nasıl böyle şeylerden bahsedebilirdim ?

— Sana yardım edebilecek başka hiç kimse yok muydu ?

— Hiç kimse.

— Sırrını açabileceğin bir kadın da?

— Civardaki kadınlar arasında tanıdıklarım vardı ama bunların hiçbiriyle dost değildim.

— Şu halde ne yaptın ?

— Hiçbir şey. Tereddüt içinde idim; ona bir türlü hakikati izah edemiyordum. Buna ancak iş işten geçtikten sonra muvaffak oldum.

— «İş işten geçtikten sonra» tabiriyle ne demek istiyorsun ?

— Acele etme öğreneceksin. Richard'ın Deniz Kuvvetlerinde olduğunu daha önceden sana haber vermeliydim.

— Doğru mu söylüyorsun ? Şimdi ona karşı herzamankinden fazla ilgileniyorum. Aman devam et !

— Bir ilkbahar günü, gemisine gitmek üzere, Richard gelip bize veda etti. Ben onun çıkıp gitmiş olduğunu sanarak bitişikteki odaya geçtim. Burası benim oturma odamdı, kapısı da bahçeye açılıyordu.

— Evet ?

— Richard beni takibetmiş olacak. Onu ansızın bahçede gördüm. Benden bir davet beklemeden doğruca odama girdi. Biraz ürkmüş ve biraz da şaşırmıştım. Fakat hiçbir şey belli etmedim. Ona dedim ki : «Ne istiyorsunuz, Mister Wardour ?» Bana yaklaştı, mutâdı olan aceleci ve kaba bir eda ile şunları söyledi : «Klara; Afrika sahillerine gidiyorum. Şayet sağ kalacak olursam terfi ederek döneceğim. O zaman ne olacağını ikimiz de biliyoruz.» Bunları söyliyerek beni öptü. Yarı korkmuş, yarı da kızmıştım. Kendimi toparlayıp cevap vermeme meydan bırakmadan bahçeye çıkmış ve gözden kaybolmuştu. Biliyorum, ona hakikati söylemem lâzımdı. Susmakla hiç de doğru birşey yapmamıştım. O cesareti göstermemiş olmakla kendime ne kadar kızdığımı anlatamam sana. Sen şimdi kimbilir beni ne kadar suçlu buluyorsundur.

— Seni suçlu bulduğum yok, şekerim. Sadece hakikati ona yazmalıydın diye düşünüyorum.

— Yazdım.

— Açıkça mı ?...

— Evet. Ona birçok kelimelerle kendi kendini aldattığını, onunla evlenmeme imkân olmadığını bildirdim.

— Bundan daha açıkçası olamaz. Bunları ona bildirdikten sonra üzülecek birşey kalmaz. Öyleyse şimdi derdin ne ?

— Ya mektup eline geçmediyse ?

— Niçin bundan şüpheleniyorsun ?

— Çünkü yazdıklarım cevap bekliyen şeylerdi, Lucy. İşte bu cevap hiçbir zaman gelmedi. Bunun mânası, mektubumun onun tarafından alınmamış olması değil midir ? Atlanta ise dönmek üzere bulunuyor ! Richard Wardour İngiltere'ye gelecek, ve, benimle evlenmek istiyecek ! Endişemin sebebini görüyor musun ve ne kadar haklı olduğumda şüphen var mı ?

Bayan Crayford oturduğu iskemlede arkaya yaslandı. Konuşmaya başladıkları andan beri sorulan bir soruyu ilk defa cevapsız bırakıyordu. Zira, düşünmeye dalmıştı.

Klara'nın durumunu artık pek iyi anlamıştı. Bu halin, genç bir kızın mâneviyatı üzerinde husule getireceği tesiri de pek güzel idrak etmişti. Buna rağmen onun bu derece heyecana kapılmasını bir türlü izah edemiyordu. Sırrını paylaştığı için onun biraz teselli bulmuş olması lâzım gelmez miydi ? Demek bu ifşaat, tam bir ifşaat sayılamıyacaktı. Herhalde bunun altında daha gizli başka şeyler saklı olmalıydı. Bayan Crayford bu şüphe ile genç dostuna şunu sordu :

— Şekerim, bana herşeyi söyledin mi ?

Bu soru onu korkutmuş gibi birden irkildi. Tâbiyesinde başarı sağladığını anlıyan Bayan Crayford, sorusunu bir başka şekilde tekrar edince Klara cevap verecek yerde dikdik ona baktı. Ve, ilk defa olarak yüzünde hafif bir kızartı peyda oldu.

Bayan Crayford, etrafına bakınınca, bir delikanlının, gelecek dans için partner olmasını Klara'dan rica ettiğini gördü. Ve bir daha düşünceye daldı : Bu delikanlı sakın hikâyenin anlatılmamış kısmiyle ilgili olmasın ? Richard Wardour'un dönmek üzere olduğu haberinden dolayı Klara Burnham'ın duyduğu korku acaba bunun yüzünden miydi ? Bayan Crayford bu şüphesini imtihandan geçirmek için Klara'ya dönerek :

— Bu centilmen galiba senin bir arkadaşın olacak, şekerim. Bizi birbirimize tanıştırmayacak mısın ? dedi...

Klara şaşkın bir halde delikanlıyı takdim etti :

— Mister Francis Aldersley, Lucy. Mister Aldersley Kutup Seferî Heyetine mensuptur.

Bayan Crayford :

— Demek Seferî Heyetten ? Ben de aynı heyete mensup sayılırım !

Dedi ve hemen ilâve etti :

— Mister Aldersley ! Klara'nın yapmayı unuttuğunu bari ben yapıp kendimi size takdim edeyim. Ben Bayan Crayford'um. Kocam, Wanderer gemisinin Teğmeni Crayford'dur. Siz de aynı gemide misiniz ?

— Bu şerefe nail değilim, Bayan Crayford. Ben Sea - Mew gemisindenim.

Bayan Crayford'un hiçbir şey kaçırmıyan keskin gözleri kâh Klara'nın, kâh Francis Aldersley'in üstünde durarak Klara'nın anlattığı hikâyenin alt tarafını okumaya çalışıyordu. Genç subay zeki, yakışıklı, her haliyle centilmen bir delikanlıydı. Richard Wardour meselesini güçleştirecek bir tip ! Bando, oynanacak valsin prelüdünü çalmaya başladı. Francis Aldersley ise durmuş, dans ortağını bekliyordu. Bayan Crayford delikanlıya, bir iki kelime ile özür diliyerek Klara'yı bir kenara çekip ona şunları fısıldadı :

— Salona dönmeden önce sana bir kelime söylemek isterim, şekerim. Bana, bir parçacık dahi olsa, anlattıklarından sonra belki ukalaca birşey olur ama ben şimdi senin durumunu senden daha iyi anlıyor gibiyim. Benim fikrimi öğrenmek ister misin ?

— Hem ne kadar sabırsızlıkla, Lucy! Hem fikrini öğrenmek istiyorum, hem de senden nasihat !

— Peki öyleyse. Birkaç kelime ile hem fikrimi söyliyeceğim, hem de nasihat vereceğim. Evvelâ fikrimi söyliyeyim : Mister Wardour döner dönmez onunla açıkça konuşacaksın. Sonra, nasihata gelince; eğer bu açıklamanın her iki taraf için de kolaylık sağlamasını istiyorsan bunu serbest bir kadın sıfatiyle yapacaksın.

Son üç kelimeyi kuvvetle telâffuz edip ve bunları telâffuz ederken Francis Aldersley'e mânalı mânalı baktıktan sonra cümlesini :

— Dans arkadaşından seni daha fazla ayrı bırakmak istemem, Klara.

Diye bitirerek balo salonuna doğru yürüyüp gitti.

Bölüm III

Bayan Crayford'un ona söylediği sözlerden sonra Klara'nın zihni büsbütün altüst olmuştu. Ruhen o kadar muztaripti ki dans onun için bir eğlence değil, bir işkence halini almıştı. Salonda şöyle bir dolaştıktan sonra yorgunluktan şikâyete başladı. Mister Francis Aldersley, hâlâ tenhalığını ve serinliğini muhafaza eden kışlık bahçeyi hatırlıyarak Klara'yı oraya götürüp, ağaçlar arasında bir sandalyeye oturttu. Klara onu uzaklaştırmak için :

—Sizi danstan alıkoymak istemem, Mister Aldersley, dedi, lûtfen gidip dansa devam edin.

Delikanlı onun yanına oturdu ve, yüzüne bakmaya cesaret edemiyerek sevimli çehresinden gözünü ayırmadan Klara'ya şöyle fısıldadı :

— Bana sadece Frank deyiniz !

Ona böyle hitap etmeğe ne kadar teşne idi ve onu bütün kalbiyle ne kadar seviyordu ! Fakat Bayan Crayford'un sözleri hâlâ kulağında çınlıyordu. Onun için ağzını açıp bir lâf söyliyemedi. Delikanlı ona biraz daha sokularak başka bir lûtuf daha rica etti. Erkekler böyle vaziyetlerde hep birbirlerinin aynıdırlar. Sükût, onlara yeni tecrübelerde bulunmak cesaretini verir:

— Klara ! Dün sana konserde söylediklerimi unuttun mu ? Bunları tekrar edeyim mi ?

— Hayır !

— Yarın Kutup Denizlerine doğru yola çıkacağız. Bu seyahatten belki de yıllarca dönemem. Beni oralara ümitsiz bir halde yollama. O koranlık Kuzey Denizlerinde tek başıma geçecek uzun zamanı düşün ! Bunu, benim için mesut bir zaman haline getir.

(Devamı gelecek sayıda)

Genç adam Klara'ya şöyle fısıldadı : «Bana sadece Frank deyiniz, bu kâfi...»

İSTİKLÂL HARBİNDE TÜRK ASKERLERİ

Türk tarihi baştanbaşa kahramanlık destanları ile doludur. Türk ressamları tarihimizin bu şanlı sahifelerini zaman zaman nefîs tablolar halinde tespit etmişlerdir. HAYAT, çoğu müzelerimizde bulunan bu tabloları bir seri halinde ve renkli olarak neşretmeğe karar vermiştir. Bunlardan ilkini, Sami Yetik'in «İstiklâl Harbinde Türk Askerleri» isimli tablosunu okuyucularımıza 16 - 17. sahifelerimizde sunuyoruz.

Hayat

İSTİKLÂL HARBİNDE

SAM

TÜRK ASKERLERİ

ETİK

Resim ve Heykel Müzesindedir.

OSMANLI SARAYLARINDA

Harem Hayatının İçyüzü

YAZAN: ÇAĞATAY ULUÇAY

19

KANUNİ Sultan Süleyman, Hürrem'in ölümünden sonra bazı kadınlarla düşüp kalkmıştır. Bilhassa kadınların içinde en fazla Gülfem kadına düşkündü. Kanuni bir gece nöbeti gelen Gülfem'i Hünkâr Yatak Odasında bekliyordu. Kapı açıldı, içeriye Gülfem değil, başka bir kadının girdiğini gördü. Bu da kadınlarından biri idi. Nöbeti olmadan nasıl içeriye girdiğini sordu. O da Gülfem'in nöbetini kendisine bıraktığını söyledi.

İhtiyar Kanuni deliye dönmüştü. Mütemadiyen bağırıyor, Harem'i çın çın öttürüyordu :

— Bizim yatağımızı beğenmiyen ölür !...

Derhal Hazinedar kadına Gülfem'in öldürülmesini emretti. Biraz sonra cellâtlar Gülfem'i saçlarından sürükliyerek dışarı çıkardılar ve öldürdüler. Fakat Kanuni sonunda Gülfem'i öldürdüğüne çok üzüldü. Neden o gece gelmediğini öğrenince ağlamaklı oldu.

Gülfem Üsküdar'da bir cami yaptırıyordu. Paraya çok ihtiyacı vardı. Nöbetini bu yüzden o kadına satmış, ondan hayli para almıştı. Maksadı camii bir an evvel bitirmekti. Kanuni bu hikâyeyi dinleyince pek üzüldü, yarım kalan camisini ikmal ettirerek, onun ruhunu şâdetti, adını da yaşattı.

Hürrem, debdebeli dekorlar, kanlı sahnelerle hayata göz yummakla beraber, kadınların devlet işlerine karışmaları işi de sona ermedi. Bundan sonra Osmanlı Haremi kadınların kıskançlık, entrika, hükümet adamlarına baskı gibi türlü mücadele şekillerine sahne oldu.

Kanuni Sultan Süleyman gibi «Cihan Padişahı», «Muhteşem Süleyman» gibi adlar alan Hükümdarın Hürrem'in ağına düşerek, onun her arzusunu yerine getirmesiyle Osmanlı tarihinde «Kadınlar Saltanatı» dediğimiz devir başladı.

KADINLAR SALTANATI

Hürrem'den sonra kızı Rüstem Paşanın karısı Mihrimah Sultan, II. Selim'in eşi Nurbanu Sultan, kızı Esma Sultan, III. Murat'ın karısı Hafise Sultan, I. Ahmet'in kadını Kösem Sultan, Sultan İbrahim'in kadınları ve nihayet Turhan Sultan kadınlar saltanatının liderleri ve idarecileri gibidir. Bu ihtiraslı kadınlar devirlerinde tahtlar devrilmiş, başlar uçurulmuş, kanlı facialar ve sahneler Osmanlı Hareminin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Bu facia devrinin birçok kurbanları olmuştur. Kadınlar saltanatı devri, Kösem Sultanın öldürülmesine kadar devam etmiş ondan sonra hükümet üzerindeki kadın parmağı ve tesiri azalmıştır.

Padişahlar, Hürrem Sultan'da olduğu gibi bazan delicesine, kadınlarından bir ikisini severler, onlarla mektuplaşırlar veya sık sık buluşup görüşürlerdi. Bu ise diğer kadınların kıskançlığını arttırır, Harem'de korkunç olayların cereyan etmesine sebeb olurdu.

Kadınlar arasındaki kıskançlık ve rekabet bazan ölümle neticeleniyordu. Meselâ Avcı Mehmet, baş hasekisi Gülnuş Sultanı çok severdi. Onunla ve kadınlariyle yetinmez zaman zaman cariyelerle de düşüp kalkardı. Esasen Avcı Mehmet de babası gibi kadınlara çok düşkündü. Ava çıktığı zamanlarda kadınlarını ve sevgili cariyelerini yanında götürürdü. Bir zamanlar Gülbeyaz adlı cariyeye âşık olarak Gülnuş Sultan ve diğer kadınlarını unutmuştu. Diğerlerini yanına çağırmaz olmuştu. Bütün gündüz ve gecelerini Gülbeyaz ile geçirmeğe başlamıştı. Avcı Mehmet'i deli gibi seven Gülnuş Sultan bu hallere dayanamadı, Gülbeyaz'ı öldürmeğe karar verdi.

Bir gün Gülnuş Sultan cariyelerini ve Gülbeyaz'ı Kandilli Sarayına götürdü. Sahilde oynuyorlar, gülüyorlardı. Gülbeyaz, Boğazın bir kıyısına oturmuş, mavi dalgaların seyrine dalmıştı. Avcı Mehmet'i düşünüyordu. Gülnuş Sultan onu bu halde görünce yavaş yavaş Gülbeyaz'ın yanına gitti. Arkasına bakındı, ortalıkta kimsecikler yoktu. Hemen kayaların üzerinde oturan Gülbeyaz'ı denize itiverdi. Zavallı Gülbeyaz çığlıklar, bağırtılar arasında denize düştü, beyaz köpükler ve mavi dalgalar arasında can verdi.

Bazan bu sevgi izharı manzum şekilde de olurdu. Avcı Mehmet, çok hassas ruhlu ve şair olan gözdesi Afife kadınla bu şekilde mektuplaşırdı. Bir defasında Avcı Mehmet ona şöyle bir kıta yazıp göndermişti :

Beyazlar geydiğince bir dürrü yektaya benzersin
Siyehler geydiğince sen heman leylâya benzersin
Yeşiller geydiğince tuti-i kûbaya benzersin
Benim hoşbu Afifem sen gül-i rânaya benzersin.

Afife de ona aynı güzellikte olan şu kıta ile cevap vermişti :

Beyazlar geydiğince padişahım aya benzersin
Siyehler geydiğince Kâbe-i ulyaya benzersin
Kızıllar geydiğince cevher-i hamraya benzersin
Benim heybetlû hünkârım heman deryaya benzersin.

Osmanlı Harem'inin en büyük aşkını I. Abdülhamit yaşamıştı. I. Abdülhamit 49 sene kafes hayatı yaşadıktan sonra tahta geçmişti. İnce yapılı, hassas ruhlu bir adamdı. Kafeste, hapis hayatı yaşadığı müddetçe mahdut cariye ile münasebette bulunmuş, hattâ bunlardan birisi kendisinden «Ahretlik» adı verilen Dürrüşehvar Sultanı doğurmuştu. I. Abdülhamit, kızının öldürülmesine tahammül edememiş, çocuğu saklatarak büyüttürmüştü.

ABDÜLHAMİT'İN AŞK MEKTUPLARI

I. Abdülhamit, babası III. Ahmet gibi zevke çok düşkündü. Yaşlı olmasına rağmen sık sık gezilere çıkar, kardeşlerinin saraylarında misafir olur, her gittiği yerde türlü eğlenceler tertib ettirerek bulunduğu yeri şenlendirirdi.

Geceleri ise saz çaldırmak, şarkı söyletmek ve karagöz oynatmakla vaktini geçirirdi. Böyle olmakla beraber, halk kendisine «veli» gözüyle bakar, hakkında birçok menkıbeler uydururdu.

I. Abdülhamit, kafes hayatından kurtulur kurtulmaz, içinde yüzlerce cariyenin bulunduğu Harem'in içine dalmış bunlardan beğendiklerini kadın ve ikballiğe seçmişti.

İlk ağızda birçok kadın ve ikbal edinmiştir. Bu kadınlardan birisi de Mehtab Kadındır. Mehtab Kadın, Kalfa idi. Padişahın hususi hizmetini görüyordu. İhtiyar padişah bundan hoşlanmış, Babüssaade Ağasının arzı üzerine beşinci kadınlık pâyesini vermişti.

Abdülhamit, kısa zamanda Ayşe Kadın, Nakşidil Sultan, Şebisafa Kadın, Ruhşan Kadın gibi zevcelere sahibolmuştu; ilk başkadını Ayşe Kadınefendi idi. Onun ölümü üzerine baş kadınlığı Ruhşan aldı.

I. Abdülhamit, Harem'de gördüğü cariyelerden Ruhşah adındaki kızı ilk görüşte çok sevdi ve onu derhal kadınları arasına aldı.

Kadınlarını, ikballerini ayırmak için Topkapı Sarayı Haremine yeni yeni daireler ilâve ettirdi. Bu dairelerden en önemlisi «Aynalı Sofa» ile bunun üzerine inşa ettirdiği «İkballer Dairesi» idi. İkballer Dairesinden gizli bir merdivenle Aynalı Sofaya geçilirdi. I. Hamit, Haremde kaldığı zaman vaktinin mühim bir kısmını bu odada geçirir, ya kitap okur; yahut da ikballerini ve kadınlarını çağırarak onlarla konuşurdu.

I. Abdülhamit, o zamana kadar padişahların yattıkları Hünkâr Yatak Odalarını da beğenmemiş, Valide Sultan Dairesi ile Hünkâr Sofası arasındaki «Hünkâr Yatak Odasını» yaptırmıştır. Abdülmecit'e kadar gelen padişahlar hep burada yatmışlar ve istirahat etmişlerdir.

I. Abdülhamit yaşlı olmasına rağmen, kadınlara çok düşkündü. 13 senelik hükümdarlığı esnasında 15 çocuğa sahibolmuş bunlardan Mustafa ve Mahmut padişah olmuşlardır. *(Devamı gelecek sayıda)*

I. ABDÜLHAMİT — I. Abdülhamit 1774 te tahta çıktığında 49 yaşında idi. 15 yıl hükümdarlık ederek 1789 da öldü. Aslı Topkapı Sarayı Resim Galeri'sinde olan bu tablo I. Abdülhamit'i tahtında gösteriyor...

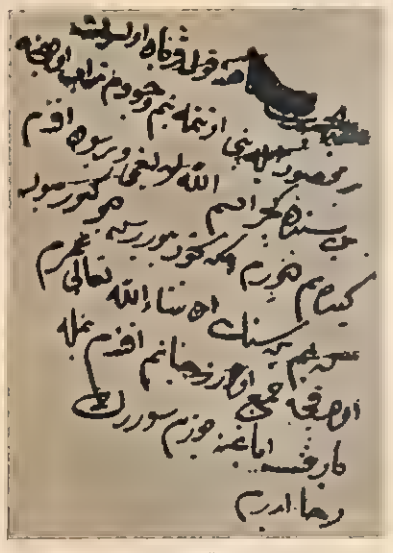

YAZISI — I. Abdülhamit'in yazısı çok okunaklı, üslûbu güzel, ifadesi yumuşaktı. Yukarıda onun sevgilisine aşkını itiraf ettiği mektuplarından birini görüyorsunuz. Aşk padişahlara bile neler yaptırmıştır.

I. ABDÜLHAMİT'İN ÖLDÜĞÜ ODA — Osmanlıların giriştiği Avusturya - Rusya harbine dair kötü haberlerden birini I. Abdülhamit bu mâbeyn odasında almış, âni bir felç neticesinde de biraz sonra aynı odada ölmüştü.

Hindistanda sinemacı

Burmada yakut tüccarı

Singapurda timsah avcısı

İstanbullu

OSMAN AYKUT

YAZAN : HİKMET FERİDUN ES
FOTOĞRAFLAR : SEMİHA ES

Hİndiçini Yarımadasında, Burma'nın başşehri Rangoon'dayız Gökyüzüne doğru yüz sekiz metre uzanan altın Pagoda Shwedagon'un önünden geçtik. Meşhur Mogol Sokağına doğru ilerliyoruz. Hintli, Çinli, Hindiçinili, Burmalı, Siyamlı, Japon, Cavalı, Tibetli, İngiliz, Rus, Malayalı ve daha birçok milletlerden karmakarışık bir kalabalığın içinde omuz omuza yürüyoruz. Bazan belden yukarısı çıplak, ter içinde bir Çinlinin çektiği Rikşav bin müşkilâtla kalabalığı yararak geçiyor. Ve bakıyorsunuz içinde, bacak bacak üstüne atmış, entarisinin yırtmaçlarından baldırları görünen, pırıl pırıl, simsiyah saçlarına beyaz yasemin takmış bir fettan !...

Etrafınızdaki dekor ve insanlar o kadar enteresan, o kadar acayip ki, yolunuzu şaşırıp sanki bir masalın içinde kaybolmuşa benziyorsunuz.

Ve işte nihayet Uzakşarkın en meşhur sokağı : Mogol Street !... Burası bütün dünyanın «yakut borsası» vazifesini görür. Çünkü yeryüzünün en güzel, en nadide, en pahalı yakutları Çinhindi Yarımadasının bu kısmında, Burma dağlarında bulunur. Bir takım saçları sakallarına karışmış dağ insanları buldukları yakutları Rangoon'a indirirler. Bunları doğru Mogol Sokağına götürüp orada, sıra sıra uzanan yakutçu dükkânlarında satışa çıkarırlar. Amerikan milyonerlerinin mücevherlerinden, İngiliz Kıraliyet ailesinin taçlarına kadar bütün kıymetli yakutları yeryüzüne veren işte bu Rongoon'da, Mogol Street'tir. Biz de çoğu Uzakşarklı, her milletten acayip kalabalıkla birlikte itişe kakışa, iki tekerlekli Rikşavlara yol vermeğe çalışarak bu Mogol Sokağına girdik. Gonglu, çıngıraklı, esrarengiz bir Çin müziği ayuka çıkıyordu. Bu yakutlar cenneti, on beş yaşın rüyalarına benziyor. Ve bu on beş yaşın rüyalarındaki sokağa girdiğiniz zaman, üzerine güneş vurmuş, her yakutçu dükkânının vitrininde alev alev bir yangın ile karşılaşıyorsunuz. İçinden güneş ışığı süzülen Mandalay yakutu bir alevden daha da kırmızı yanıyor. O kadar ki, eğilip vitrinlere hayran hayran bakan kadınların yüzüne yakut kızılığı çarpıyor. Ve bu esnada yine sokakta gonklar çalıyor, yine Çin şarkıları perde perde etrafa yükseliyor. Ve yine Rikşavlarda bacakları açık Çinli kadınlar geçiyor. Uzakşark'ı bir hava gibi teneffüs eder, ciğerlerinize kadar çekebilirsiniz.

İşte benim sevgili dostum Osman Aykut uzun zaman bu acayip dekor içinde, o korkunç Rangoon sıcaklarında yakut tüccarlığı etmiştir. Öldürücü Birmanya bataklıklarından geçip, Mandalay'dan «Yıldızlı yakut» toplamıştır. Son Rangoon seyahatimde, Mogol Street'te ihtiyar bir Çinliye vaktiyle bu civarda yakut ticareti yapan bir Türk tanıyıp tanımadığını sordum...

— Tunku'dan bahsediyorsunuz değil mi ?...

Endonezya'da, Malaya'da, Borneo ve Cava'da sultanlara, prenslere yahut sultan ailesinden olan erkeklere Tanku denildiğini biliyordum. Birmanya Müslümanları arasında da prens mânasına, sultan mânasına gelmek üzere Tanku kelimesi kullanılırdı.

İhtiyar Çinli benim tereddüdümü görünce daha da izahat verdi :

— Tanku Osman !... Malaya'dan geldi, Singapur'da timsah derisi ticareti yapmış... Türk... Onu sormuyor musunuz ?... Kendisi daima prens olmadığını söylerdi ama o kadar kibar bir adamdı ki, ne kadar : «Ben prens filân değilim !...» dese ona herkes yine : «Tunku Osman» yâni Prens Osman derdi...

Osman bana Rangoon'da nasıl yakut ticareti yaptığını şöyle anlatmıştı :

— Singapur'dan beş parasız dönüşte dostlarım vasıtasiyle Çittagong'taki Çakma Mihracesine takdim edilmiştim. Mihrace birçok işlerine bakmağa beni memur etmişti. Hindistan'ın her tarafından, senenin muayyen mevsimlerinde Çakma Mihracesinin Çittagon'daki sarayına, öteki misafirler fil avlamağa geliyorlardı. Patiala Mihracesi ve Orcha Racasiyle bu fil avı partilerinde ahbab olmuştum. Gerek Çakma, gerek Patiala Mihracelerinin ve Orcha Racasının fil avından başka en büyük merakları mücevher, elmas ve yakuttu. Zaten birçok Hind Mihracelerinde Racalarda mücevher merakı önüne geçilmez bir hastalık halindedir. Fakat bu bizim üç arkadaşın hastalığı daha ziyade yakut üzerine idi. Çakma'lar tam Burma hududu üzerinde oturdukları için bazan son derecede nefis yakutlar elde ediyorlardı. Ancak Mihracenin en büyük derdi bu kıymetli taşların kesilmesi meselesi idi. O zamanlar mahir elmastraşlar Bombay'da idi. Fakat Mihrace Bombay elmastraşlarına emniyet etmiyor, onların kesimlerini beğenmiyordu. Nihayet iki arkadaşının da kararını alarak en iyi elmas kesicilerinin vatanı olan Belçika veya Holânda'dan birini getirtmeğe karar verdiler. Beni Amsterdam'a gönderdiler. Oranın meşhur elmas kesicilerinden olan Yansen'i angaje ettim. Onunla birlikte tekrar Hindistan'a döndüm. Hattâ bu arada İstanbul'a da uğradım. Birçok dostlarımla yeniden görüşmek fırsatını buldum. Elmas kesici Yansen ile birlikte Çittagon'a dönünce Çakma Mihracesi bu sefer bana :

— Burma'ya geçip Yansen ile yakut mübayaa edeceksiniz... dedi.

Para işleriyle meşgul olsun diye Patiala Mihracesinin en emniyetli adamlarından Matha Sing'i de yanımıza verdiler. Bu suretle ben, Yansen ve Matha Sing kalkıp Burma'nın hükümet merkezi Rangoon'a geldik. O zamanlar Rangoon'da Strand isminde tek bir otel vardı. Sahibi de bir Ermeni... Bana büyük yakınlık gösterdi. İşte o zatla beraber ilk defa yakut borsası meşhur Mogol Street'e gittim. Her dükkânın vitrini görülecek şeydi. Hani filmlerde bazan korsanlara ait hazineler bulunur. Bir sandığın kapağını açarlar ki, biribirine karışmış ışıl ışıl pırlantalar, elmaslar, inciler !... İşte Mogol Sokağında her camın arkasında böyle bir hazine pırıl pırıl göze çarpıyordu. Mogol Street'in en parlak devri idi. Tâ Avrupa'dan, Amerika'dan, Hindistan'dan birçok mücevher tüccarı yakut almak için buraya gelmişti. Lâkin biz, fiyatları çok yüksek bulduk. Ve anladık ki, Rangoon'dan yakut almanın tek bir usulü vardır. Burada daimi sürette kalarak dağlardan gelenleri kollayıp kelepir düşürmek.

Bu vaziyeti kendi namlarına yakut mübayaasına geldiğimiz Mihracelere yazdık. Nihayet şöyle bir karar verildi : Ben Rangoon'da kalacağım, güzel ve kelepir nadide parçalar düşerse bunları satın alacağım. Arkadaşlarım geri döndü. Ben Burma'da kaldım. 40 gün içinde ancak iki parça yakut aldım. Bunları Hindistan'a gönderdim. Satın aldığım fiyatı çok ucuz buldular, bana epeyce bir komisyon da verdiler. Hevesim geldi. Bu işi daha geniş ölçüde yapmağa karar verdim. Mogol Sokağında küçük bir odayı yazıhane haline getirdim. Asıl yakutun vatanı Rangoon'un kuzeyinde Mandalay'da idi. Kararımı verdim, Mandalay'a hattâ icab ederse daha şimale çıkıp yakut toplıyacaktım. Daha ilk seferde bunun timsah derisi ticaretinden güç bir iş olduğunu anladım. Vakıa Mandalay'ın kuzeyinde, dünyanın hiçbir tarafında olmıyacak derecede güzel, nadide ve ucuz yakutlar vardı ama bunları bataklıklardan ve yollardaki haydutlardan Rangoon'a indirmek müthiş bir şeydi. Hele Mandalay'da o zamanlar Çinli bir haydut türemiş, yolları kasıp kavuruyor, yakut tüccarlarının iflâhını kesiyordu. Bu Çinli haydudun şerrinden kurtulmak için yakut tüccarları bir zamanlar gayet acayip bir usul bulmuşlardı. Ellerindeki kıymetli yakut parçalarını su ile yutuyorlardı !... Ama haydut bundan da şüphelendiği için yakaladığı tüccarları 48 saat hattâ daha fazla bir zaman ormanda tutardı. O zaman Burma, hele bu Mandalay havalisi hakikaten pek garip garip bir yerdi. Büyücülük bir ilim haline gelmişti. Pek güzel olmadıkları halde, dünyanın en ihtiraslı ve en sıcak kanlı kadınları buralarda yaşıyorlardı. Bu topraklara adımını atan erkekler bir Mandalay kızıyle evleniyordu.

Bataklıklar, büyücüler, ormanlar, haydutlar ve tehlikeler !... Bunlara rağmen iki sene Rangoon ile Mandalay arasında mekik dokudum.

Herkes zümrüt için uğursuz der ama bana da yakut şans getirmedi. Bütün kazancım eridi gitti...

Burma'dan tekrar Hindistan'a döndüm...» *(Devamı gelecek sayıda)*

TUNKU OSMAN — *Çinililer, Hintliler ve Müslümanlar Osman'ı «Tunku» yani prens diye çağırırlardı. Resim, Osman'ı otomobili ile gösteriyor.*

RACANIN SARAYINDA — *Tunku Osman Hindistan'ın bütün zenginlerini ve bu arada bütün mihrace, raca ve nevabları tanırdı. Bunlardan bir çoğu ile pek samimi idi. Resimde görülen Orcha Racası ve arkadaşlariyle de yakut işi yapmıştı. Osman bu sarayda tamam iki sene yaşamıştı...*

YENİ BİR SKANDAL

Hollywood, Mike Todd'un ölümünde beraber ağladığı Elizabeth Taylor'u şimdi antipati ile karşılıyor ve «yuva yıkan» bir kadın olarak vasıflandırıyor... Kocası Eddie Fisher'in Liz ile seviştiğini anlıyan Debbie Reynolds boşanmak için mahkemeye müracaat etti.... Bu hâdiseden birkaç gün önce New York Hususi Muhabirimiz Sara Ertuğrul Korle Eddie Fisher Liz'i New York'un bir gece kulübünde beraber yakalamıştır...

KIZGIN TENEKE DAMDAKİ KEDİ — *Todd'un ölümünden bir ay kadar sonra, Liz M.G.M. stüdyolarında tekrar çalışmıya başlamış, Tennessee Williams'ın bir piyesinden adapte edilen «Kızgın Teneke Damdaki Kedi» (Cat On A Hot Tin Roof) filminde rol almıştı. Eski stüdyosuna dönüşü cazibeli yıldızı buhranlı günlerinden sıyırmaya yaradı. Amerika'da halen gösterilmekte olan bu kordelede Liz'in partönerliğini Paul Newman yapıyor.*

SARA ERTUĞRUL KORLE ANLATIYOR:

Geçenlerde New York'un meşhur gece kulüplerinden biri olan «Harwyn Club»da Elizabeth Taylor'u gördüm. Elizabeth Taylor, son çevirdiği «Kızgın Teneke Damdaki Kedi»nin ilk gecesinde bulunmak üzere gelmişti. Çok sevdiği kocası Mike Todd'un ölümünden sonra bir hayli sarsılan genç kadın, yüzündeki hüzünlü ifadeyi büsbütün kaybetmemişti. En yakın arkadaşlarından Debbie Reynolds'un kocası Eddie Fisher'le dansederken arada bir gülümsüyordu. Liz, biçimli vücudünü saklıyan, son moda siyah bir trapez elbise giymişti. Başında kırmızı ve pembe güllerden yapılmış çok şık bir gece şapkası vardı. Parmağında Mike Todd'un vermiş olduğu iri pırlanta yüzük gözleri kamaştırıyordu. Fakat orada olanlar, cazibeli aktrisin Eddie Fisher'le beraber oluşunu anlıyamamışlardı. Fisher'in sevimli eşi Debbie Reynolds o gece yoktu...

1

1 ŞEN DUL

Elizabeth Taylor kocasının ölümünü müteakip, üç hafta buhranlı günler yaşadıktan sonra, tekrar eski neşesini bulmaya başlamıştı. Liz, kısa zaman içinde eski Liz oldu, gece kulüplerinin «Şen Dul»u haline geldi. Kavalyeliğini sık sık Eddie Fisher (ortada) yapıyordu. Resimde Fisher ve Liz, Mike Todd'un oğlu ile görülüyor.

2

2 MESUT GÜNLER

Bu resimler, Debbie Reynolds ve Eddie Fisher'in evlenmelerinden bu yana, geçen ağustos ayına kadar mecmualarda yer alırdı. İki çocuklu Fisher ailesi, daha geçenlerde bir ara ortalıktaki dolaşan boşanma rivayetlerini yalanlamışlardı. Hollywood burası!... Herşey yıldırım hiziyle oluyor.

3 UNUTULAN ANLAR

Bir sene kadar evvel, Elizabeth Taylor ve Michael Todd'un Londra'da beraber çektirdikleri bir aile resmi... Liz'in iki çocuğu da, üvey babalarının neşesine iştirak etmişler. Birkaç yıl sonra aileye yeni bir fert daha girecektir. Todd'un ölümünden sonra, Liz üç çocuğu ile başbaşa kalmıştır.

CENAZE merasimi sona ermişti. Fakat, orada bulunan 1800 kişi hâlâ yerinden kıpırdamıyor, mezarın başında yığılıp kalmış siyah elbiseli kadını seyrediyordu. Genç kadın Mike Todd'un dul karısı Elizabeth Taylor'du... Haykırıyordu: «Niçin ben de onunla beraber gitmedim?... Allah niçin benim de canımı almadı?...»

Genç kadının yüzü değişmiş, kireç gibi olmuş, gözleri ağlamaktan kan çanağına dönmüştü. Hıçkırıklarını tutamıyordu: «Ma... a... yk... Seni burada... yalnız başına bırakamam... Bırakamam... Bırakamam...»

Sinema dünyasının cazibeli yıldızı Elizabeth Taylor'un oradaki halini görenler de, cenaze merasiminin hikâyesini dinliyenler de bu üzüntüye iştirak etmişler, Liz'in talihsizliğine acımışlardı. Onu sinema perdesinden tanıyanlar da, tanımıyanlar da böyle düşünüyorlardı. Michael Todd'un dul karısı daha 20 gün aynı buhranlı günleri yaşıyacak, rengini ve canlılığını kaybedecek, Hollywood'un cemiyet hayatından uzaklaşmaya bakacaktı. Kocasını taparcasına sevdiği söylenirdi. Michael Todd onun delişmen, şımarık ve âsi ruhunu uslandırmış, olgunlaştırmıştı.

Todd'un karısı gençti, 26 yaşında idi. Kocasına ne kadar bağlı olursa olsun, günün birinde yeni bir aşka sürüklenmesi, yeni bir yuva kurması beklenirdi. Netekim, ölüm hâdisesinden 25 gün sonra Metro Goldwyn Mayer Stüdyolarında «Kızgın Teneke Damdaki Kedi» (Cat On A Hot Tin Roof) filmini çevirmeye başlayıp yalnızlıktan kurtulunca, Liz'in eski neşesi tekrar yerine gelecekti. Gerçi bu iyileşme devresinin başlangıcında, aktris, stüdyo dışındaki zamanını çocukları ile beraber geçirmek, eğlence hayatından uzak kalmak istemişti, ama gün geçtikçe Liz yine eski Liz oldu, gece kulüplerinin «Şen Dul»u haline geldi. Daimi bir kavalyesi yoktu. Onu sık sık yakın dostları ile, grup halinde görüyorlardı. Fakat, sonraları Liz gruptan sıyrılmağa, belli bir kavalye ile beraber görülmeye başladı. Dedikodu sütunlarında da isminden sık sık bahsedilecek olan kavalye Eddie Fisher'di. Eddie Fisher mi?... Evet, dedikodu yazarları da Elizabeth Taylor'un üç senelik evli bir arkadaşının — Debbie Reynolds'un — kocası ile sevişmesini iyi karşılamamışa benziyorlardı. Debbie Reynolds'a alârm çanları çalınmaya başladı. İlk bakışta çok garip, inanılmaz gibi görünen bir haberdi bu. Dedikoduculuğu meslek edinenler her zaman yanlış tahminlerde bulunurlardı. Fakat bu işin Debbie Reynolds için şakaya alınır, tahammül edilir bir tarafı kalmıyacağını zaman gösterecekti. Pek kısa zaman içinde çok şey oldu. Liz ve Fisher'in gece kulüplerinde beraber göründükten başka, hafta tatil-

SEVMEK YASAK MI ? — ***Todd'un dul karısı daha gençti. Elbette yeni bir yuva kurmaya, sevişmeğe hakkı vardı. Fakat Hollywood, Liz'in yakın arkadaşı Debbie Reynolds'un kocası ile sevişmesini iyi karşılamadı.***

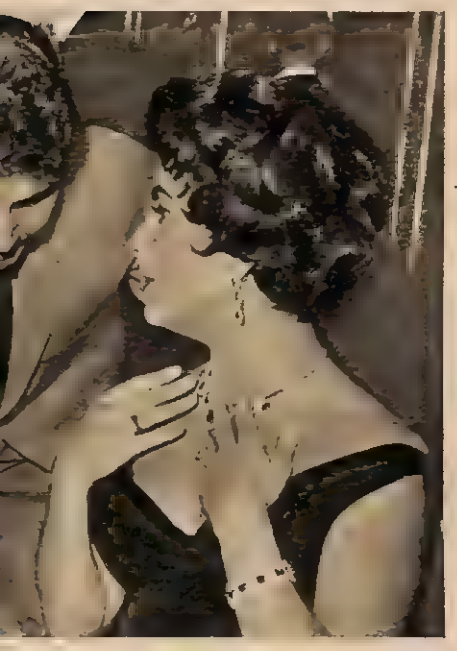

lerini de beraberce New York'ta geçirmeleri münasebetlerinin uzaktan görüldüğü gibi basit bir arkadaşlık olmadığını gösteriyordu.

Haber geçenlerde bomba gibi patladı : Debbie Reynolds'un Eddie Fisher'den boşanmak üzere mahkemeye müracaat ettiği bildiriliyordu. Bir zamanlar bütün dünyanın acıdığı bedbaht Liz'den şimdi nefret edenler de vardı. Masum ifadeli, melek yüzlü Liz, şimdi yuva yıkan bir kadın olarak karşılanıyordu. Gazeteciler kendisine bunu hatırlattıkları zaman Liz şöyle cevap verdi : «Ancak sağlam olmıyan yuvalar yıkılır...»

Halbuki Eddie Fisher - Debbie Reynolds çifti Hollywood'un en mesut, en anlaşmış aileleri arasında sayılırdı. Evlilik hayatlarında daima dedikodulara karışmamaya gayret etmişlerdi. Amerikan artist mecmualarında Debbie genç kızlara öğütler verir, mesut olmanın sırlarını anlatırdı. Geçen aylara kadar, çocukları ile beraber çektirdikleri resimler bu magazinlerde yer almıştı. Fakat yaşadıkları yer Hollywood'du. Herkesin hususi hayatında bütün olup bitenleri, su sızmıyacak deliklerden bulup yakalıyan dedikodu muharrirleri de bu yılın başından itibaren Debbie Reynolds - Eddie Fisher çiftinin anlaşamadığını yazmışlardı. Boşanacaklarını tahmin edenler sebep olarak dinlerinin ayrı olduğunu — Eddie Musevi, Debbie Protestan — ve iş icabı biribirlerinden daima ayrı kalmaya — Debbie Hollywood'da, Eddie New York'ta — mecbur olduklarını zikrediyor, bu faktörlerin kâfi geleceğini söylüyorlardı. Bugünkü boşanma sebebini o zamandan keşfetmek imkânsızdı. Zira Liz ve Mike o sıralarda evlilik hayatlarının mesut günlerini yaşıyorlardı. Liz ve Eddie'nin hikâyesi o mâhut tayyare faciasından birkaç hafta sonra başlıyacaktı. İlk dedikoduların çıktığı günlerde Debbie ve Eddie rivayetleri yalanlamaya, inkâr etmeye çalışmışlar, «İki çocuğumuzla gayet mesut yaşıyoruz, lütfen bizi yalnız bırakın...» demişlerdi.

Elizabeth Taylor'un yeni skandalı Hollywood'da bir hayli antipati ile karşılaşmışa benziyor. Bu defa Liz'i haksız çıkaranlar hemen hemen ekseriyeti teşkil ediyor denebilir... Fakat böyle karşılanan gönül hikâyelerinin bazan hiç ümit edilmiyecek neticelere bağlandığı da görülmemiş değildir. Bakalım, Hollywood'un şıpsevdi yıldızı Liz, Eddie Fisher ile uzun ömürlü bir aşk macerası yaşıyabilecek mi ?

TUNCAN OKAN

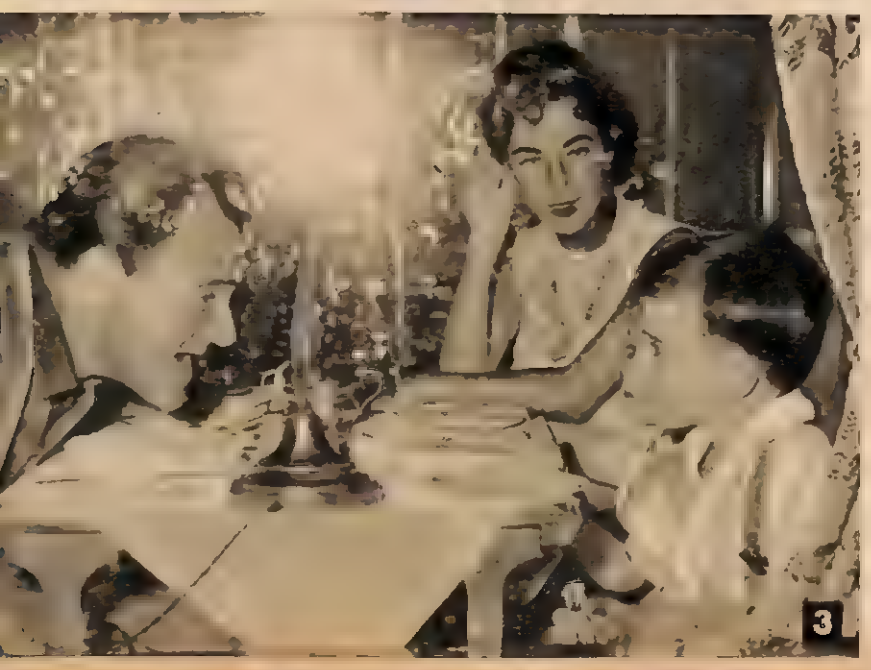

3 3 3 30

TÜRK TİCARET BANKASI

şube ve ajanslarında bir

İKRAMİYELİ GRUP MEVDUATI

hesabı açtırırsanız...

3 yıl vadeli

3 BİN LİRA

size %**3** faiz ve

30 BİN LİRA

İŞ SERMAYESİ

kazanma şansı sağlar

Yatırılan para		250	500	1.000	2.000	3.000
1.5 sene vadeli	1 kişiye	750	1.500	3,000	—	—
	Ayrıca her gruptan 24 kişiye muhtelif para ikramiyeleri					
3 sene vadeli	1 kişiye	750	1.500	3.000	6.000	9 000
	1 kişiye aylık gelir	30	60	120	240	360
	veya iş sermayesi	2.500	5.000	10.000	20.000	30.000
	Ayrıca her gruptan 49 kişiye muhtelif para ikramiyeleri					

Tamamlayıcı malûmat için şube ve ajanslarımız emrinizdedir.

TÜRK TİCARET BANKASI

2 Yüzlü Kedi

İLHAN SOMUN POLNG — ÇEVİREN ADNAN İTİM

— 3 —

GEÇEN HAFTALARDA ÇIKAN KISIMLARIN HULASASI :

Fransa Alman işgali altındadır. Mathilde Carré isimli genç bir hastabakıcı, Czarniawsky adında bir Polonyalı Binbaşıyla tanışır. Kısa zamanda sevişmeye başlarlar. Bir taraftan da, büyük bir casusluk teşkilâtı kurmak için hazırlanırlar. «Kedi» takma adı verilen Mathilde Carré, Maitre Brault ismindeki avukatla tanışır. Onun vasıtasiyle birçok tanınmış kimselerle temas temin edecektir. Fakat herkese birdenbire bu büyük sırrı açmak doğru olmıyacaktır. Paris bir keşmekeş içinde bulunmaktadır. Kimin hangi tarafa bağlı olduğu malûm değildir...

YAĞMURLU bir günün gecesi, «Kedi», ayak üstü acele bir yemek yemek için Café Wepler'e uğradı. Yağmur hâlâ yağmakta idi. Köşede boş bulduğu bir masaya ilişti. Biraz sonra, bir Fransız teğmeni gelip aynı masaya oturdu. Çok geçmeden ahbap oldular. Fransız subayı, biraz evvel gara giren, ağzına kadar hasta ve yaralı dolu trenden bahsetti. Gözlerinin nemlerini içlerine akıtarak bir müddet memleketin halinden acı acı sitem ettiler. Masadan kalkarken genç Fransız subayı dedi ki: «Gördüğüm yaralı askerlerin yüzlerinde gizli bir gurur okunuyordu. Onlar ölseler bile yenilmiyecekler. Fransa sonunda muhakkak kurtulacaktır...»

Ertesi sabah iki sevgili, dikkati çekmemek ve muhiti değiştirmek üzere, apartmandan çıkmağa karar verdiler.

Etoile'in hemen arkasında, Colonel Moll Caddesi, 14 numaraya taşındılar. Bu evin büyük ve aydınlık bir salonu vardı. Armand bu salonu, teşkilâtın merkez bürosu haline getirdi. Böyle bir casusluk merkezi, gayet gizli olması lâzımgelirken, o kadar alenî idi ki, işgal altındaki bir bölgede ve düşmanın burnunun dibinde, böyle fütursuzca tedbirsizliğe hayret etmemek elden gelmiyordu. Ortadaki masanın üzerinde koskoca askerî haritalar, paftalar duruyordu. Bunlara, Alman askerî birliklerinin durumu, nerelerde bulundukları, en ince teferruatına kadar işlenmişti. Teşkilâta ait muhtelif gizli evrak da, sanki hiçbir ehemmiyeti haiz değilmiş gibi, salonun içinde şuraya buraya serpilmişti. Bu salona adımını atan herhangi bir yabancının, ilk bakışta burasının ne maksatla kullanıldığını anlaması işten bile değildi.

İşte Armand'la Kedi, böyle bir serbesti içinde ve Alman işgal birliklerinin gözleri önünde, bütün bir kış gizli faaliyetlerine gece - gündüz devam ettiler. Bazan malî sıkıntılar içinde kıvrandılar. Yemek yiyecek, kiralarını ödiyecek para bulamadılar. O zaman Armand'ın, kıymetli fotoğraf makinesini rehin bıraktığı bile oldu. Fakat vazifelerine yine aralıksız devam ettiler. Marsilya'daki Polonya merkez teşkilâtı onlara malî yardımda bulunuyordu. Bu teşkilâttan para gelinceye kadar dişlerini sıkıyorlar, ne yapıp yapıp istihbarat işlerini sekteye uğratmıyorlardı.

Lâkin her eksiğin süratle ikmal edilmesi lâzım geliyordu. Ajanlar bulunacak, bunların arasında istihbarat vasıtaları temin edilecek, malî imkânlar yaratılacaktı. Armand, salonun duvarına koskoca bir Fransa haritası çiviledi. Bunu A, B, C diye bölgelere ayırdı. İşte bu bölgelerin herbirine bir şef ve bu şefin emrinde emniyetli bir casus kadrosu lâzımdı. Her bölgenin şefi, kadrosundaki adamları vasıtasiyle icabeden malûmatı toplıyacak, Armand ve Kedi'nin merkez bürosuna gönderecekti. Bu haberlerin tehlikesizce Merkez'e ulaşabilmesi için de muhtelif yerlerde «posta kutuları» teşkil edilmesi lâzım geliyordu...

Kedi, bütün bunları temin etmek gayretiyle derhal faaliyete geçti. Lâkin, bu iş gayet zor oluyordu. Bir defa ellerindeki para pek azdı. Ajanlara fazla birşey ödiyemiyeceklerdi. Sonra, bazı kimseler İngilizleri sevmiyor, onlar hesabına çalışmak istemiyor; bazıları, Polonya için hizmet etmeyi doğru bulmuyor; bazı şahıslar De Gaulle taraftarı, bazıları ise onun muhalifi bulunuyordu. Bir kısım kimseler de vardı ki, bir kadının emri altına girmeyi hoş görmüyorlardı. Fakat bütün bu mânilere rağmen Kedi, koşmaktan, aramaktan yılmadı. Bulacağı adamların emniyet edilebilecek insanlar olması ve hattâ biraz da idealist, fedakârlıklara katlanabilecek karakterde bulunmaları lâzım geldiğini takdir ediyordu.

Bu kolay bir iş değildi. Kedi, koyu renkli kürk ceketini sırtına geçirip küçük kırmızı şapkasını başına taktıktan sonra gece - gündüz durmadan bütün Paris'in altını üstüne getirdi. Cazip şahsiyeti, yorulmak bilmez çalışmasiyle istediği bütün adamları kısa zamanda temine muvaffak oldu. «Posta kutusu» meselesi de halledildi. Bunlardan birincisi, bir artist bulma acentesi bürosunda idi. İkincisi, Opera civarında bir lisan okulunda; üçüncüsü de, Café La Palette denilen ve eski mesut günlerde artistlerin buluşma yeri olan meşhur kahvehanede idi.

Kedi, teşkilâtını genişlettikçe genişletti. Mütemadiyen dostlar edindi. Yeni yeni muhitlere girdi. Kısa zaman içinde yüzlerce kişinin itimadını ve emniyetini kazanmasını bildi.

Bir gün, Vichy'deki bir ahpabından aldığı takdim mektubuyla Mireille Lejeune ismindeki zarif bir kadınla tanıştı. Bu kadının kocası, Charles Lejeune, Paris polisinin ehemmiyetli bir mensubu idi. Bu vazifesinden istifade ile kıymetli malûmat toplıyabiliyordu. Bundan daha mühim olarak, boş hüviyet kartları getiriyordu. Kedi, bunları Armand'a veriyor, Armand da, lüzum gördüğü teşkilât mensuplarına bu hüviyet kartlarını doldurup dağıtıyordu. Charles Lejeune'ün, casus teşkilâtı içinde takma adı «Boby Roland» idi. Montmartre'da Lamarck Caddesi'nde oturuyordu.

Aynı Lamarck Caddesi'nde, birkaç bina aşağıda, Hugentobler soyadını taşıyan bir karı - koca daha vardı. Bunlar Alsas - Loren'den gelmişlerdi. İkisi de çok geçmeden Madam Carré'nin en samimî dostlarından oldular ve teşkilâtın «posta kutusu» vazifesini üzerlerine aldılar.

O sıralarda, René Aubertin askerden yeni terhis olmuş eski mesleği olan mühendisliğe dönmüştü. Bir sabah, erkenden telefonu çaldı. Madam Carré'nin sesi şöyle diyordu :

— René, seni acele görmeliyim !... Mühim havadislerim var !...

René derhal Carré'nin evine koştu. Kedi, onu memnuniyetle karşıladı.

— Fransa için bütün mevcudiyetimizle mücadeleye başladık René !... dedi. Seninle Toulouse'da konuştuklarımızı hatırlıyorsun, değil mi ?... Düşmanı memleketten atmak için bütün mevcudiyetimizle çalışacağımıza söz vermiştik. İşte bu sözümüzü tutmanın sırası geldi ! Senin yardımına ihtiyacım var !

Aubertin, Kedi'ye «Marco Amca» takma adıyla anılan ve sonradan teşkilâta pek büyük hizmetleri dokunan bir şahsı takdim etti. Bu şahıs, Marc Marchal isminde elli bir yaşında zeki bakışlı, kabiliyetli bir kimyagerdi. Almanlar Paris kapılarına dayandıkları zaman orduda teğmen olarak hiz-

Büyükada'da sonbahar :

TORUNLARINA YÜN ÖREN BÜYÜKANNE İLE BÜYÜKBABA

Fotoğraf : ÇETİN ŞENCAN

met ediyordu. Şimdi terhis olmuştu. Lâkin arkadaşlariyle gizli bir casusluk teşkilâtı kurmuşlar, Almanlarla kendi kendilerine mücadeleye başlamışlardı.

René Aubertin, kıtada teğmen Marchal'ın üstüydü. Onu Madam Carré'ye takdim edip işbirliği yapmasını teklif edince, Marchal arkadaşlariyle derhal Kedi'nin teşkilâtına dahil oldu.

Marco Amca'dan başka Kedi, «Paul» takma adında bir şahısla daha tanıştı.

Paul'un asıl ismi Lucien de Roquigny idi. Polonyalı aristokrat bir aileye mensuptu. Bir zamanlar Varşova Üniversitesi'nde lektörlük yapmış, «Varşova'nın Sesi» isimli tanınmış gazetenin başmuharrirliğini deruhte etmişti. İşgal sırasında Macaristan yoluyla Fransa'ya kaçmıya muvaffak olmuştu.

Madam Carré ile tanışınca ona pek kısa bir zamanda bağlandı. Hattâ âşık oldu. Zaten «Kedi» ile tanışıp da kendisine hayran olmıyan kimse yok gibiydi! Bütün bu hayranları, sonradan hayranlıklarına ziyadesiyle pişman oldular. Lâkin bunların içinde hayranlığının cezasını en ağır şekilde çekenlerden biri, ne yazık ki, Paul oldu...

GİZLİ TELSİZLER FAALİYETE GEÇİYOR

Armand'la Kedi, Paris'e vardıklarının daha üçüncü haftasında, hergün biraz daha genişliyen kuvvetli bir teşkilâta malik oluvermişlerdi. Her an, Fransa'nın her tarafındaki teşkilât mensuplarından lüzumlu malûmat su gibi merkez bürosuna akıyordu. Fakat şimdi de yeni bir mesele ortaya çıkmış bulunuyordu: Londra ile zamanında ve süratle muhabere etmek zarureti...

Polonya teşkilâtında bulunan ajanlarla muhabereyi, Armand'ın eski arkadaşı teğmen Bernard Krutki temin ediyordu. Bunun takma adı «Hristiyan» idi. Armand'ın kıtadaki eski şifre memuru Polonyalı «Stephane» Paris'le Marsilya arasında kurye vazifesini görüyordu. Marsilya'daki Polonya istihbarat merkezi Villa Mimosa'da bulunuyordu.

Polonyalı bir ressam olan Wladimir Lipsky — takma adı «Müşahit» — gizli Alman tesislerinin yerlerini harita üzerinde işaretlemek vazifesini üzerine almıştı. «Müşahit»e, desinatörlük tahsil eden 17 yaşındaki kızı Cipinka yardım ediyordu.

Stanislas Lach isminde ve Paris'teki Citroen otomobil fabrikasında makinist olarak çalışan bir Polonyalı da, pek mühim bir vazifeyi üzerine almıştı. «Rapid» takma adıyla anılan bu ajan, Paris'le Marsilya arasında pek tehlikeli bir kuryelik vazifesini ifa ediyordu. Bu vazife şuydu: Paris'te, lüzumlu mahrem malûmatı ihtiva eden plân, harita ve evrakın mikrofilimleri çekilerek Rapid'e veriliyordu. Rapid bunları alıp Gare de Lyon'dan Marsilya'ya hareket eden akşam trenine atlıyordu. Tren istasyondan kalkar kalkmaz Rapid kimseye görünmeden, evvelden kararlaştırılmış bulunan bir vagonun tuvaletine giriyor, içerden kapıyı dikkatle sürgülüyordu. Ondan sonra, lâvabonun üzerindeki aynanın vidalarını yavaşça gevşetiyor, mikrofilmi arkasına yerleştirerek vidaları tekrar sıkıştırıyordu. Bu işi bitirince bir müddet dışarıya kulak veriyordu. Ayak sesleri kesilir kesilmez tuvaletin sürgüsünü açıp dışarı çıkıyordu. Birkaç dakika sonra tren ara istasyonlardan birinde duruyordu. O zaman derhal vagondan inerek karanlıkta kayboluyordu. İndiği istasyon ekseriya Dijon idi. Tren Marsilya'ya varacağına yakın, Avignon istasyonundan başka bir kurye aynı vagona atlıyor, gizlice o tuvalete giriyordu. Sonra süratle aynanın vidalarını gevşeterek mikrofilmi alıyordu.

Stanislas Lach, kurye vazifesinden başka, kendisi de malûmat topluyordu. Bu malûmat ekseriya, Alman kıtalarının hareketleri ve Alman uçaklarının kayıpları hakkında oluyordu. Rapid bu malûmatı şöyle topluyordu: Kendisinin bir bisikleti vardı. Geceleri bu bisiklete atlayıp Senart ormanlarına gidiyordu. Bu ormanın yakınındaki Meben - Villaroche mevkiinde kurulmuş olan Alman hava meydanını görebilecek bir çalının dibine siniyordu. Londra'yı bombalamak için bu meydandan kalkan Alman bombardıman uçaklarını, hareket ederken birer birer saymıya başlıyordu. Sonra, aynı yerde sabahın dördüne kadar kalarak onların dönmesini bekliyordu. Döndükleri zaman onları tekrar sayıyor, düşürülmüş olanların miktarını tesbitediyordu.

İşte tehlikeli vazifesinin ilk günleri böylece heyecan içinde geçti. Fakat bir müddet sonra daha tehlikeli bir vazifeyi üzerine almakta tereddüt etmedi.

Teşkilâta para lâzım olunca Marsilya'ya gitmek icabediyordu. O zaman, Armand hemen Rapid'i yakalıyor, Villa Mimosa'ya gönderiyordu. Fakat oraya gitmek için de, işgal altındaki bölge hududunu Alman nöbetçilerine görünmeden aşmak lâzım geliyordu.

Rapid, bir defasında, Villa Mimosa'dan bir buçuk milyon frank para getirdi. Bu parayı İngiltere'den bekliyorlardı. Fakat herhalde bir aksilik çıkmış, zamanında gönderilememişti. Rapid, bir öğle üzeri, tam nöbetçilerin değiştiği saatte, işgal altındaki bölge hududuna yaklaştı. Toprak küme küme fundalıklarla kaplıydı. Bunların arasından bir kedi sessizliği ile, sürüne sürüne ilerlemiye çalışırken, nöbetçilerin biri kuşkulandı. Makinelisini çalıların kıpırdadığı tarafa çevirip tetiğe bastı. O anda, Rapid'in etrafındaki topraklar hallaç pamuğu gibi birbirine girdi. Onun arkasından, diğer nöbetçiler de silâhlarına sarılınca bir kızılca kıyamettir koptu!...

Rapid'in, vurulmadan vazifesini başarması lâzımdı. Bu kurşun yağmuru altında, bir tavşan gibi sıçrıya sıçrıya ilerledi. Hiçbir kurşun vücuduna değmeden öbür tarafa kavuştu. Bir çiftçinin kulübesine sığındı. Orada akşam olmasını bekledi. Karanlık basınca, çiftçi, tren istasyonuna gidip Rapid'e bir bilet aldı. Gece treni onu sağ salim Marsilya'ya ulaştırdı.

Parayı alıp dönerken daha tecrübeli hareket etti. Kimsenin gözüne ilişmeden içeri girmiye muvaffak oldu.

1940 senesi, kış ayları boyunca, Rapid Lach, Paris'le Dijon arasında mekik dokudu. Marsilya treninde tuvaletin aynası arkasına saklıyarak gönderdiği mikrofilimleri, istasyona kadar bisikletinin pompası içinde getiriyordu.

(Devamı gelecek sayıda)

Etoile'deki «Meçhul Asker» âbidesinin etrafında Paris halkı ile Alman askerleri kayıtsız dolaşırlarken, meydanın hemen arkasında, Colonel Moll Caddesi'ndeki 14 numaralı apartmanda «Kedi» faaliyetine başlıyordu. Öte taraftan Paris kahvehanelerini gayeleri ve hüviyetleri meçhul birtakım kadınlar dolduruyordu. «Kedi»nin de uğrağı olan Café Wepler bu gibi kahvehanelerden biriydi (aşağıda).

En büyük yazarların en güzel eserleri...

Sigrid Undset
GELİN TACI
HER KADIN GİBİ

Bromfield
BÜYÜLÜ ÇİÇEK

Tolstoy
HARP ve SULH
(İkinci Baskı)

Sinclair Lewis
SENİ SEVMEK KADERİM

Cronin
SABAH YILDIZI

Hemingway
SİLAHLARA VEDA

Güven Yayınevi'nin

ŞAHESER ROMANLAR

serisinde çıkmıştır.

Yavrucuzuk ideal gıdası

LAITGOZ IDEAL

VE

BONLAIT IDEAL

RADAR REKLAM

NEOMED S. A. İSVİÇRE

Hayat ın hikâyesi

İKİ BUKET

GUTTERSON

İLKBAHAR sabahı, küçük bir kız çocuğunun avuç içi gibi sıcak ve dostluklu idi. Tomurcuklanmağa başlamış hayat, gün ışığında ışıl ışıl ediyordu. Havada sanki herşey mümkünmüş, olabilirmiş gibi bir hız ve güven vardı.

Mr. Hotiphar bütün bu hisleri duyarak Lexington Caddesi'ndeki çiçekçi dükkânının kapısını açtı. Bir an eşikte durarak başını yüksek binalar arasından görünen mavi göğe kaldırdı. Uzun uzun nefes aldı. Herzamanki gibi itina ile giyinmişti. Sırtında jaketatay, bacaklarında çizgili pantalon vardı. Yumuşak, biçimsiz yakalıklara daima üstün tuttuğu kolalı yakalığı parıldıyordu. Kır saçları dikkatle taranmıştı. Dünyaya açılalı altmış yılı geçmiş olmasına rağmen yüzü yumuşak ve pembe pembe idi. Bu ilkbahar günleri onda, hazine değerindeki yarı unutulmuş bazı hâtıraları canlandırırdı. Hafifçe içini çekerek dükkâna girdi.

Genç kadın geldiği zaman öğleye daha bir, iki saat vardı. Mr. Hotiphar serin ve güzel kokulu vitrindeki çiçekleri düzeltiyordu. Yanında, oraya buraya çiçek gönderdiği yardımcısı zenci çocuğu Henry vardı. O da bu güzel bahar gününü patronu ile paylaşır gibiydi. Caz melodileri mırıldanıyor, ara sıra da ayakları ile tempo tutuyordu.

Güzel bir kadının daima çevresinde uyandırdığı o güzel, ılık havanın tesiriyle Mr. Hotiphar etrafına bakındı. Gelen, uzun boylu, esmer, nasıl giyinileceğini bilen güzel bir kadındı. Kestane rengi gözlerinde seven insanların o ümit dolu, müteredditi hali vardı. Mamafih bu hal kadınlar çiçek karşısında iken de olurdu. Mr. Hotiphar nezaketle gülümsiyerek kadına yaklaştı :

— Bir emriniz mi var efendim ?

— Estağfurullah...

Bu sefer hakikaten tereddütle durdu. Ve ilâve etti :

— Bir düzine zerrin rica edeceğim. Onun başka bir çiçek isteyeceğini sanmıştı. Sordu :

— Zerrin mi ?

Kadın gülümseyerek :

— Evet... Kendisi zerrin sever de. Bunları kocam için istiyorum.

— Emredersiniz.

Seçme çiçeklerinin arasından on iki tane zerrin aldı. Hırpalamaktan korkarak tezgâha götürdü. Saplarını dalgalı, yeşil kâğıda sararken :

— Siz mi götüreceksiniz ?... diye sordu.

Kadın başını salladı :

— Hayır. Siz gönderir misiniz lûtfen ? Mr. William J. Tanner'e gidecek. Yazıhanesi sokağın öbür başındaki Shipley Hanı 505 numaradadır.

Bir an sustu. Sonra ilâve etti :

— Bu hareketimi nasıl karşılar dersiniz ?

— Bilmem ki... O andaki ruh haline bağlı birşey bu.

Kadın kaşlarını çattı :

— Doğru. Aksi gibi bugünlerdeki ruh halini de bilmiyorum.

Mr. Hotiphar'a baktı. Onun yüzündeki zeki ve anlayışlı ifade, mavi gözlerindeki dost ve yumuşak hava genç kadını tatmin etmişti. Sinirli sinirli güldü. Yanakları kızardı :

— Bu şekilde konuşmam çok gülünç amma o kadar karışık bir durum ki...

Mr. Hotiphar gülümsedi :

— Belki de aslında çok basittir.

Kadın böyle bir mülâhaza ummuyordu. İçini çekti. Artık Mr. Hotiphar'a beklemek, genç kadına da bu durumu izah etmek düşüyordu. Tecrübesi ona çiçeğin, ortada hissî bir mevzu olmadan ve sebepsiz yere hiçbir zaman gönderilmiyeceğini öğretmişti. Çiçekler bir vazife ile yola çıkan elçilere benzerdi. Çiçek gönderme protokoluna dair kendisinden birçok defalar fikir alınmıştı.

Genç kadının yanakları biraz daha kızardı ve mahcup bir eda ile :

— Mesele şu... Kocamla ayrıyız. On gün sonunda tekrar birleşmeğe karar verirsek birbirimize çiçek göndermek hususunda anlaştık. Bugün son gün. Kendisi şimdi otelde kalıyor. Zannetmem ki gece yarısından önce de yatmağa gitsin. Onun için...

Genç kadın sözlerini bitirmeden Mr. Hotiphar anlayışlı bir eda ile cevap verdi :

— Anladım. Bu şartlar dahilinde çiçeklerin yazıhanesine gitmesi lâzım.

Kadın biraz ferahlamıştı. Bu sefer tereddüdünün hakiki sebebini açıkladı :

— Evet. Fakat ben henüz ondan bir haber almadım.

— Gelin de işin içinden çıkın şimdi...

Kadın ümitsizlikle gülümsedi :

— Maatteessüf öyle...

— Bir fikrim var. Göndermemizi siz bize telefonla bildirinceye kadar çiçekler burada kalsın.

— Evet. Bu çok güzel bir fikir.

— Bir kart da gönderecek misiniz ?

Kadın güldü :

— Hayır. Ona benden başka kimse zerrin göndermez. Bana da ondan başka kimsenin uzun saplı kayısı gülü göndermiyeceği gibi... Anlar o.

— Tahmin ediyorum.

Kadın çiçeklerin parasını verdi. Mr. Hotiphar kendisini kapıya kadar götürerek eskilerin o kibar haliyle önünde eğildi.

■

Öğle yemeğinden henüz dönmüştü ki dükkâna uzun boylu, gayet yakışıklı, keskin fakat inatçı yüz hatları olan genç bir adam girdi. Doğru tezgâha yürüyerek :

— Bir düzine kayısı gülü rica edeceğim, dedi. Sapları uzun olsun lûtfen. Çiçekler Traxton Oteli 806 numarada Mrs. William J. Tanner'e gidecek.

Mr. Hotiphar 'çok şükür nihayet ikisinden biri burnunu sürttü' diye düşünerek :

— Peki efendim... dedi.

Fakat aldanmıştı. Genç adam bir iç mücadele geçiriyordu :

— Bir dakika, dedi. Çiçeklerin parasını şimdi vereceğim. Fakat benden telefon almadıkça göndermeyin.

Gözlerinde tatlı hayaller uyandıran bir vazo dolusu kayısı gülüne bakarak bir an daha tereddüt etti. Sonra birdenbire dönerek dışarı çıktı.

Bütün öğleden sonra Mr. Hotiphar'ın zihnen çok meşgul bir hali vardı. Fakat dükkânı kapatmadan az önce yüzüne, gözlerinin etrafını kırıştıran bir gülümseme yayıldı. Muhakkak ki çiftler ilâhi bir kanunla birleşirdi. Fakat zaman zaman buna bir insan elinin de müdahalesi icabediyordu. Alışık hareketlerle bir düzine uzun saplı kayısı gülü seçerek kutuya koydu. Soğuk hava tertibatlı bölmelerin birinden de zerrinleri çıkardı. Gidecekleri adresleri yazdı. Zenci oğlanı çağırdı :

— Henry, dedi. Bu kutuları al. Önce Shipley Hanı'na gideceksin. Sonra da Traxton Oteli'ne. İkisinin arası beş dakika sürmez. Sakın oyalanayım deme, olmaz mı ?

— Peki efendim.

Henry gittikten iki, üç dakika sonra telefon çaldı. Bunu bekliyen Mr. Hotiphar hemen ihtiyatı aldı. Genç adamın sesi pek hiddetli idi :

— Niye gülleri buraya gönderdiniz? diye sordu. Ben size...

Mr. Hotiphar kibarca sordu :

— Adınız lûtfen...

— Tanner... William J. Tanner...

— Müsaade buyurun, tahkik edeyim. Durumu size bildiririm.

Telefonu kapattı. Bir müddet dolaştı. Sonra telefonu açtı :

— Bir yanlışlık olmuş, özür dilerim efendim, dedi. Size bir düzine zerrin gönderilmesi sipariş edilmiş. Halbuki... Nasılsa...

Genç adam neşe ile haykırdı :

— Ne diyorsunuz ? Bir düzine zerrin mi ? Fevkalâde bu... Çok teşekkür ederim. Hiç üzülmeyin...

Kahkahalarla güldü :

— Peki zerrinler ne oldu ?

— Onlar da yanlışlıkla Traxton Oteli'ne gitmiş efendim.

Genç adam tekrar güldü :

— Mükemmel... Eğer bu yanlışlık için size telefon edilirse üstünde durmayın. Ben hemen çıkıyorum. Kendisine durumu izah ederim. Fevkalâde... fevkalâde...

Mr. Hotiphar eğilerek etrafındaki çiçekleri selâmladı :

— Ben de öyle düşünüyorum, dedi.

SUSI WONG

17

YAZAN : RICHARD MASON
ÇEVİREN : SADUN ALTUNA

ULLMAN galerisi Londra'nın kalbur üstü simaları ve bir o kadar da züppe ile hıncahınç dolu idi. Susi, kapıdan girdiği zaman son derece mağrur ve kendinden emindi. Şakaklarım zonkluyordu. Bütün bakışlar bizden tarafa dönmüştü. Londra modaevlerinin bedava mankenliğini yapan kadınların hepsinde de bir hayranlık ifadesi okunuyordu. Susi'nin beğenilmiş olması yüreğime su serpti. Aylardır korktuğum buydu. Resimlerim de çok takdir toplamıştı. Galerinin sahibi Roy Ullman, yanımıza gelerek, resimlerin üzerine iliştirilen kırmızı etiketlere işaretle :

— Büyük bir zafer Mister Lomax, dedi. Daha sergi açılır açılmaz eserlerinizin çoğu kapışıldı.

Adam, ağır bir parfüm sürmüştü. Parmakları da manikürlü idi.

— Muvaffakıyetin çoğunu karıma borçluyum... diye cevap verdim.

— Şüphesiz. Cidden zarif bir karınız var. Herkes çok beğendi.

Artık Londra sosyetesine ismimiz karışmıştı. Cep defterime günlük programı şöyle sıralıyordum : Ullman'ın öğle ziyafeti, bir sanat tenkidçisi ile buluşma, saat dörtle altı arasında iki kokteyl parti, St. John's Wood'da akşam yemeği ve Chelsea'da gece yarısı toplantısı.

Chelsea'daki bu toplantıda hayli heyecanlı anlar yaşadım. Koyun gözlü ukalâ bir kadın Susi'ye herkesin duyabileceği kadar yüksek bir sesle şöyle sordu :

— Hong Kong'tan tanıdığınız bir gemiciye Londra'da raslasanız ne yapardınız Bayan Lomax ?...

Ortalığı bir anda bir ölüm sessizliği kapladı. Züppe kadın, büyük bir iş başarmış gibi kaşlarını kaldırarak etrafına bakınırken, Susi birden :

— Ne mi yapardım... dedi. Yanına gidip hatırını sorardım...

Susi bir zafer daha kazanmıştı. Herkes bu yerinde cevap karşısında tebessüm ederken koyun gözlü kadın bozularak bir köşeye sindi.

Karakterimle taban tabana zıt olan bu sosyete hayatını nedense sevimli bulmağa başlamıştım. Ama, bu Susi'nin işine gelmiyordu. Daha doğrusu bendeki bu ani değişikliğe mâna veremiyordu. Hakikat şu ki, bir zamanlar sanat konusunda tek kelime dahi konuşamıyacak kadar cahil olduğum halde şimdi büyük münakaşalara girişiyor, en gözde münekkitlerle saatlerce konuşabiliyordum. Bu hal, bende ister istemez kibir doğurmuştu. Kendimi dünyanın en kalbur üstü ressamlarından sayıyordum. Ama Susi, sıhhatli görüşüyle elinden geldiği kadar beni bu kötü huydan kurtarmağa uğraşıyordu.

Bir akşam Ullman'ın evine gelen televizyon muhabirleri, İngiliz ve Amerikan televizyon şirketleri tarafından yayınlanmak üzere benimle röportaj yapmak istediklerini bildirdiler. Susi'ye durumu anlattığım zaman, pek hoş karşılamadı.

— Dinle beni Robert... dedi. Boyalı önlüğün içinde resim yaptığın zaman seni çok seviyorum. Ama, göklere çıkmak istediğin, yani kalbından ayrıldığın zaman bana bir anda yabancı görünüyorsun.

Kızın hakkı vardı. Bu kuru palavralar beni uzun müddet için tatmin edecek şeyler değildi. His dolu Uzakdoğu'nun geniş ufuklarına bir an önce kavuşmak için can atıyordum. Televizyon röportajını ve diğer cazip teklifleri yüz üstü bırakarak hemen ertesi sabah uçağa bindik. Beş gün sonra gene Hong Kong'ta idik.

■

Nam Kok o gece bayram şenliği içinde idi. Kızlar masamızın etrafında toplanarak merak içinde Susi'nin seyahat intibalarına kulak vermişlerdi. Bahriyelilere metelik veren yoktu. İçlerinden biri ara sıra müzik otomatına para atıyor sonra yine yanımıza geliyordu.

Susi arkadaşlarının hepsi için hediyeler getirmişti. Paketler açıldıkça sevinç çığlıkları atılıyordu. İçlerinden yalnız Doris Woo bir kenara çekilmiş, kalın gözlük camlarının ardından bizi seyrediyordu. O gece danseden tek kız gene o oldu. Ama, barı terkedeceği zaman Susi seslenerek, gelip hediyesini almasını söyledi. Beriki omuzlarını silkerek :

— İhtiyacım yok... dedi. Kimbilir kimin için getirdin.

Susi samimiyetle atıldı :

— Londra'da bizzat senin için aldım Doris...

Kendisine uzatılan paketi isteksiz bir tarzda aldı. Ama kâğıdı açıp da deri mahfazanın üstünde yazılı Doris Woo ismini okuyunca dona kaldı. Gözlük camları buğulandı. Bir müddet masamızın başında hareketsiz kaldı. O esnada kendisini dansa kaldırmak istiyen bir denizciyi kızlar uzaklaştırdılar.

Aramızdan sanki kara kedi geçmişti. Doris'in dudakları titriyor, parmağı ile nemlenen gözlüğünü siliyordu. Kızlardan biri konuyu değiştirmek için, İngiltere'ye böyle bir seyahatin kaça mal olduğunu sordu. Fiyatı bütün teferruatı ile söyleyince, kızların en şakacısı olan Fifi atıldı :

— Bunun için acaba kaç defa dansetmem icabeder ?...

Kahkahalar dinince Typhoo, Londra'da çok Çinli bulunup bulunmadığını sordu. Susi, bir Çin lokantasına gittiğimizi, aşçının Kantonlu, garsonların da Çinli olduğunu söyledi. Ama yemeklerin berbat olduğunu da söylemeyi ihmal etmedi. Söze karışan küçük Jeannie, Londra'da bar ve dans kızları olup olmadığını sorunca Susi şu cevabı verdi :

— Londra'da bizim gibi dansözler yok. Yalnız sokak kızları var. Hepsi de Avrupalı. Aralarında güzel olanları da var. Hattâ kürklüleri bile.

Başını uzatan Lily Lou :

— Ya Kıraliçe ?... diye sordu. Kıraliçeyi gördün mü ?...

— Hem de çok yakından. Şu anda seni nasıl görüyorsam, öylece gördüm. Aman ne güzel kadın...

Lily, öbürlerine dönerek çatlak sesiyle tasdik etti :

— Susi'nin hakkı var. Kıraliçe Margaret cidden çok güzel. Kendisini sinemada görmüştüm.

Yeniden bir kahkaha tufanı koptu. İçlerinden biri tashih edince :

— Ne demek istediğimi anladınız ya... dedi. Elizabeth diyeceğime Margaret dedim, ne olur yani...

Konuşmamızın en hararetli yerinde kapı açıldı. İçeri bir düzine kadar kırmızı ponponlu Fransız bahriyelisi girdi. Masamıza yaklaşan sarhoş denizcilere Typhoo :

— Bu gece dans yok... diye bağırdı. Nasibinizi başka yerde arayın. Good-bye Frenchee-Boys...

Ama, kırmızı ponponlular buna aldırış etmediler. Barcı durumu kurtarmak için yanlarına gelerek nezaketle ne içmek istediklerini sordu. Kızları da payladı. Bunun üzerine homurdanarak masalara dağıldılar. Yalnız Gwenny ile Mary Kee yanımızda kaldı.

Masanın etrafı dağıttığımız hediyelerin kâğıtlariyle kaplıydı. Yalnız bir paket açılmamış vaziyette duruyordu. Londra'da Regent Street'ten Lulu için bir el çantası almıştık. Ama, Lulu ortada yoktu. Bir hafta önce, Kızıl Çin'e, annesinin yanına dönmeğe karar vermişti. Orada ya tarlada çalışacak, ya da bir fabrikaya amele olarak girecekti.

Susi'nin gözleri o ara vanıbaşında duran Mary Kee'nin kollarına takıldı. Yer yer çürük izleri vardı.

— Kollarına ne oldu Mary ? dedi.

— Hiç. İçkiyi fazlaca kaçırmış bir denizcinin marifeti...

— Sarhoşlarla ahbaplık etmemeni sana defalarca söyledim. Senin harcın değil bu...

Gwenny söze karışarak :

— Şu son ay bizim için cidden çetin oldu. Düne kadar limana tek gemi gelmedi... diye dert yandı.

Mary, yan masadaki iki bahriye erine gözlerini dikerek :

— Biraz da çalışalım... dedi.

Ama adamların kör kütük sarhoş olduklarını görünce ilâve etti :

— Yok canım bunların dansetmeğe niyetleri yok.

Susi, kızın kulağına eğilerek :

— Sarışın olanı bir kız istiyor. Gelgelelim fazla mahcup. Bunu artık anlaman lâzım Mary... Mesleğin nüfuz noktaları bunlar... dedi.

Mary, sarışın bahriyelinin yanına giderken Susi çok hüzünlü idi.

Gwenny'nin kızkardeşini evlendirmek niyetinde olduğunu biliyordum. Sorduğum zaman, içini çekerek :

— Suya düştü... dedi. Adam, kim olduğumu, öğrenince vazgeçti. Ama, şimdi başka birini bulduk. Önümüzdeki ay evlenecekler.

— Sen de artık o zaman buradan ayrılırsın...

— Hayır, bu imkânsız...

— Neden Gwenny ?...

— Adam çok fakir. Onlara benim de yardım etmem icabedecek. Zaten bunu şart koştu...

Susi, konuyu değiştirmek için :

— Betty Lau ne âlemde... dedi. Hani şu makası sapladığım boş boğaz ?

Cevap beklemeden de, Lulu'ya ait olan paketi uzattı :

— Eğer arzu ederse, onun olsun...

— Artık dargın değilsin galiba ?

— Hayır, hayır. Ömrüm boyunca onu affetmiyeceğim. Bu çantadan pek hoşlanmadığım için başımdan savmak istiyorum, hepsi bundan ibaret. Öyle değil mi Robert ?...

— Evet, doğru... dedim.

Gwenny'ye on dolâr vererek, çantanın üstündeki Lulu ismini Betty olarak değiştirmesini rica ettim.

■

Geceyarısını çoktan geçmişti. Işıkları yarı yarıya sönmüş salonda, bir köşede Minie Ho bir Fransız bahriyelisinin omuzlarına başını dayamış sessiz oturuyordu. Gwenny izin istiyerek ayrıldı. Kapıdan çıkarken Susi, kendi kendine konuşur gibi :

— Zavallı Gwenny... dedi. Hiç olmazsa onun bu berbat hayattan sıyrılacağını sanmıştım...

Ertesi sabah uçakla Japonya'ya gideceğimiz için, istirahate ihtiyacımız vardı. Susi'ye :

— Artık yatalım sevgilim... dedim.

Otel holüne geldik. Minie Ho ile Fransız bahriyeli de arkamızdan geldiler. Minie, adamın şapkasını başından alarak, burnunu kırmızı ponpona soktu sonra başına geçirdi. Yanaklarını sarışın denizcinin omuzlarına sürterek, İngilizce :

— Seni seviyorum... dedi. Anlıyor musun, seni seviyorum...

Dudadığının ucunda bir Gauloise sigarasının izmariti bulunan bahriyeli alaylı bir tarzda bakarak :

— Bien sûr... diye cevap verdi.

Minie Ho şikâyet etti :

— Adam ne demek istediğimi anlamıyor. Lütfen Fransızca olarak, kendisini sevdiğimi söyler misiniz ?

Arzusunu yerine getirince adam alaycı bir tarzda :

— Bilirim bu cins kadınları... dedi. Tanıştığı adama âşık olmayan dansöz var mı sanki ?...

Ama, Minie'ye :

— Senin şirin bir kedi olduğunu söylüyor... şeklinde tercüme ettim.

Bahriyeli ağzında çiğnediği Gauloise'dan derin bir nefes çekerek :

— Doğrusunu isterseniz sizinki daha hoşuma gitti... dedi. Ne dersiniz, değişelim mi ?

— Maalesef mümkün değil. Çünkü karımdır...

— Böyle palavralara karnım tok... diye homurdandı.

Gider ayak mesele çıkarmamak için cevap vermeden Susi'nin koluna girerek asansöre doğru çektim. Az sonra, gene eski odamda idik. Istıraplı günler, mesut anlar geçirdiğim odamda. Susi soyunurken :

— Adam senden ne istedi... dedi.

— Karım olduğuna inanmadı.

— İğrenç adam...

— Seni çok beğendiğini, yarın akşam dansa kaldıracağını söyledi.

Susi, bana hayretle baktı :

— Ama, korkma sevgilim. Yarın akşam Allah izin verirse sağ salim Japonya'da olacağız.

Yorgun olduğumuz için çok geçmeden uykuya daldık. Aradan ne kadar geçtiğini bilmiyorum. Garip bir sesle uyandım. Susi, hem hıçkırıyor, hem de kendi kendine birşeyler mırıldanıyordu. Omuzuna hafiçe dokunarak uyandırdım. Birden irkildi :

— Ne oldu ?... Birşey mi var... diye haykırdı.

Beni farkedince başını göğsüme dayıyarak :

— Korkunç bir rüya gördüm Robert... dedi. Beni bu cehennemde yüzüstü bırakıp gitmişsin.

— Korkacak birşey yok yavrum. Görüyorsun ki yanındayım.

— Uçak biletleri sen de mi ?

— Tabii...

— Emin misin ? Kaybetmedin ya.

Işığı yaktım. Ceketimin cebinden uçak biletlerini alarak kendisine uzattım. Sevinç içinde yastığının altına yerleştirdi. Bir eliyle biletleri sıkıca tutarak derin bir uykuya daldı. Yüzünde çoktandır görmediğim bir huzur vardı. Büyük bir saadet içinde ışığı söndürdüm.

SON

OKUYUCU MEKTUPLARI

İskeçe'den Bay Nihat Moralı'ya :

Vaktiyle kendisini sevdiğiniz kızla tekrar buluşup bir yuva kurmanıza ihtimal yoksa daha makul olunuz ve ailenizin münasip gördüğü kızı kendinize uygun ve denk buluyorsanız evleniniz.

■

Tarsus'tan Bay Ali Salman'a :

Müessesemiz mektuplaşmak suretiyle İngilizce ders öğretmemektedir. İstanbul'da böyle bir müessese vardır.

■

Menemen'den Hüseyin Tütüncüye :

Türkiyedeki en iyi futbol takımının Milli Takım olduğunu zannediyoruz. Top oynarken fazla heyecanlanmanızın sebebi biraz acemilik ve ilk hevestir. Zamanla bu telâşınız yatışır.

Bursa'dan Bay Sıtkı Sürene :

Elinizde bulunan 1939 tarihli bir tek gazete bir kıymet ifade etmez. Bu yakın bir tarihtir. Esasen her tarafta gazete koleksiyonları vardır.

■

Antalya'dan Bayan A. Z. ye :

Gökşen ismi Gök ve şen kelimelerinden meydana getirilmiştir. Boy uzunluğu veya kısalığı bir yaradılış meselesidir.

■

Polatlı'dan Bay Ekrem Taşkafa'ya :

El yazısının mutlaka şukadar meyilli olması hakkında bir kaide yoktur. Matbaa yazısında kullanılan ve italik denilen yatık yazılar en ortalama ve uygun olanıdır.

■

Reyhanlı'dan B. Hüsamettin Cömert'e

Yazı yazmak, hevesi olanlar için, bir zevktir ve hiç de üzücü değildir. Türkiyenin her köşesindeki kalkınma ve imar faaliyetlerinden eserler vücude geldikçe bahsediyoruz. Teşekkür ederiz.

TARİHİ GÜN — *Bursa'nın 36 ncı kurtuluş yılı dolayısiyle 11 eylülde tertiplenen merasime İkinci Süvari Tümeni'ne mensup 180 kişilik bir bölük de iştirak etmiş ve avdetinde İnegöl'e uğramıştır. İnegöl Askerlik Şubesi Başkanı Kıdemli Süvari Binbaşısı Cemil Savaş'ın yollamış olduğu yukarıdaki fotoğraf, kılıçları ile halkı selâmlıyan askerleri ve onların şerefine aralarında topladıkları para ile kurban kesen İnegöllüleri göstermektedir...*

Tarsus'tan Bay Necmi Özçürüçmez'e:

Kürenin bünyesindeki değişiklik, üzerinde yaşıyan biz insanların farkedemiyeceği kadar uzun zamanlarda olmaktadır. Biz Dünyayı bugünkü durumu içinde bulduk. Ancak sathında hasıl olan ve akar suların etkisiyle veya depremlerle meydana gelen değişiklikleri tesbit edebiliyoruz.

■

Okuyucularımızdan Bayan N. O. ya :

Bir sanatkârı takdir etmek ve kendisini tanımak istemek bir suç telâkki edilemez. Müsterih olunuz. Cevap alamadınızsa o sanatkârın fazla meşguliyetine hamlediniz.

■

Diyarbakır'dan Oktay Evren'e :

İyi ve gösterişli bir vücuda sahip olmak için boy ve beden yapısının müsait olması şart. İyi sıdalanmak, iyi uyumak ve muntazam idmanlar yapmak suretiyle gelişebilirsiniz. Halter için bünyenizi, yaşınızı ve bugünkü durumunuzu bilmediğimizden bir tavsiyede bulunmamız zordur.

■

Devrekâniden Kemal Pattabanoğluna :

Bir terzi olmanız dolayısiyle erkek elbise modellerinin büyük değişiklikler arzetmediğini bilirsiniz. Bu ihtiyacı her yıl çıkan model mecmualariyle tatmin ediyorlar. Kemal isminin mânası 47. sayıda verildi. Diğeri yakından kendi sütununda çıkacaktır.

■

Kayseri'den İbrahim Nezir'e :

Ahçılık iyi bir meslektir; askerlikten sonra da devam edebilirsiniz. Tahsiliniz daha büyük işler için kifayetsiz. Sırtınızdaki siviliceler için bir hekime müracaat ediniz.

■

Gaziantep'ten Nevzat Akın'a :

Konservatuvara ve Radyoevine bizzat veya mektupla müracaat ediniz. Şartları size bildireceklerdir.

■

İstanbul'dan Bayan Rengin Gürpınar'a :

Şiire istidadınız var. Hevesiniz olduğu da belli. Siz bırakmak istesenız o kendisini bıraktırmaz. Bu çeşit yazıları basmak imkânı hasıl olursa o zaman siz de yazılarınızı gönderirsiniz.

BÜYÜYECEK — *Bursa'dan Armağan Yıldız'ın göndermiş olduğu bu fotoğraftaki uyuyan yavru, gözlerini açtığı zaman kendini Hayat mecmuasının sahifeleri arasında görünce bakalım ne yapacak?...*

Fatih'ten Bay Ergun Peksayar'a:

Pudra sıhhi bir şekilde ve ekseriya pirinç unundan yapılır. Makası isviçrelilerin dedeleri olan Helveçyalılar milâttan çok evvel icat etmişlerdir. Bir radyo neşriyatını dinlenilmez hale getirmek teknik bakımdan mümkündür ve buna rastlanmaktadır. Ergun isminin mânası 74. sayımızda çıktı.

■

DÜZELTME

102 nci sayımızın 27 nci sahifesinde, 4 üncü sütundaki kelebek kıyafetli çocuk resminin yazısında, «Çanakkale Belediye Veteriner Hekimi Rıdvan Bali'nin kızı» denilecek yerde «Çanakkale Veteriner Müdürü Rıdvan Bali'nin kızı» denilmiştir. Düzeltiriz.

Yıldızınız diyor ki...

(3 EKİMDEN 9 EKİME KADAR :) Önünüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Tecrübelerle elde etmiş olduğunuz bilgilere ehemmiyet veriniz. Günlük hayatınız hemen hemen istemiş olduğunuz bir şekilde yürüyor. Şahsi gayretlerinizle meslekte ilerliyebilirsiniz. Sıhhatiniz itina istiyor...

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Birkaç güne kadar hayatınızda yeni bir değişiklik olabilir. Hislerinizi gemlemesini becermeye çalışınız. Şahsi bir işiniz neticelenecek ve bu neticeden memnun olacaksınız. Teşebbüslerinizde ihtiyatkâr olunuz.

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Yakında canınızı sıkacak bir hâdise olabilir. Bazı bakımlardan şanslı sayılırsınız. Fakat şansınızı şimdilik denemeye kalkmasanız daha iyi olur.Günlük çalışmalarınız kifayetsiz görülüyor. Sıhhatiniz normal.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Durgun hayatınızda yeni bir hareket göze çarpıyor. Kısa bir seyahat ihtimal dahilindedir. Mesleki durumunuz her zamankinden daha iyi. Yakında yeni bir arkadaş edineceksiniz. Sıhhi vaziyetiniz oldukça iyi.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Sıhhi durumunuz normal halinde görülüyorsa da bir müddet için kendinizle daha fazla alâkadar olmanızı tavsiye ederiz. Düşündüğünüz şey pek önemli değil. Karşınızdakinin hakkınızda bazı tasavvurları var.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Yardıma muhtaç olan bir yakınınızla alâkadar olmanız lâzım. Hiç hayatınız henüz tam formunu bulmuş sayılmaz. Tesadüfi bir karşılaşma hoşunuza gidecek. Maddi durumunuz değişmemiş. Sıhhatiniz normal.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Şahsi bir işiniz neticelenmiş bulunuyor. Günlük çalışmalarınızı daha arttırmanız lâzım geliyor. Bugünlerde üstlerinizden bir takdir alabilirsiniz. Haftanın ikinci yarısı birincisinden daha durgun geçecek.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Beklediğiniz haber henüz gelmemiş. Fakat bugünlerde birşeyler duyabilirsiniz. Teşebbüs halinde olduğunuz iş üzerinde daha sıkı çalışabilirseniz neticesi hoşunuza gidecektir. Birisi sizi fazlasiyle düşünüyor.

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Yeni bir tanışma olabilir. Hiç hayatınız hareketlenmek üzere. Kendi mevkiinizi sağlamlaştırmak için gayret sarfetmeniz lâzım geliyor. Ciddi meseleler üzerinde fazla durmalısınız. Sıhhi durumunuz bozulabilir.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Kendinize karşı güveniniz artmalı. Yakınlarınız hareketlerinizi kontrol etmek niyetindedir. Yeni haberler alarak canınızın sıkılması muhtemelse de bunlar geçici ve önemsiz şeylerdir. İyi günler yakındır.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Teşebbüslerinizin iyi neticeler vermesi sebatkâr ve sağlam hareketlerinize bağlıdır. Çevrenizdeki yabancılığı gidermeniz şarttır. Yakında hiç hayatınız tamamiyle hareketlenebilir. Arkadaşlarınızı iyi seçmelisiniz.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Maddi bakımdan ölçülü hareket etmeye muhtaçsınız. Tecrübelerle kazandığınız melekeleri kullanmıya çalışınız. Sıhhi durumunuz ıslâha muhtaç. Bir arkadaşınızın hazırladığı sürpriz çok hoşunuza gidecek.

GAZETECİLER BALOSU

FOTOĞRAFLAR: SUAVİ SONAR

PEDAGOJİ C

Mevsimin ilk balosunda 1956 1957 senelerinde mükâfat kazanmış olan gazetecilere de armağanları verildi. Aşağıda, okuyucularımıza bu neşeli geceden fotoğraflar sunuyoruz.

SAAT ÜÇ — Balo gecesi geç vakitlere kadar salonda bol bol eğlenen çiftler saat 1 den sonra yavaş yavaş paviyona geçmeğe başladılar. Buradaki loş ışıklarla, romantik müzik geceye ayrı bir hava veriyordu. Yukarıdaki fotoğraf saat sabahın üçünü bulduğu halde, hâlâ yorulmak bilmeden zevkle dansetmekte olan davetlileri göstermektedir.

BÜFE — Balonun çok ziyaret edilen köşelerinden biri de büfe oldu. Buna rağmen son dakikalarda bile arzu edilen herşey bulunuyordu.

Sat Ve Cilo Dağları

Birçok memleketlerde büyük tabiat güzellikleri ile nadir bitki ve hayvan topluluklarının bulunduğu bâkir, geniş sahalar «Millî Park ve Korunma Sahaları» olarak ayrılmakta, buraların tabiat özelliklerinin kaybolmamasına çalışılmaktadır. Dünyada ilk millî park 1872 yılında Kuzey Amerika'da Yellewstone'da kurulmuştur. Dünyanın en büyük millî parkı ise Afrika'da bulunan 20.000 km² yüzölçümündeki Kruger Parkı'dır. Memleketimizde de millî park ve korunma sahaları olarak ayrılan yerler bir kanunun teminatı altında teşkilâtlandırıldıktan sonra büyük turist kafileleri çekecektir. Türkiye'de millî park ve korunma sahası olmağa namzet yerlerden biri ve belki de birincisi, Hakkâri ilindeki Cilo ve Sat Dağları bölgesidir. Yurdumuzun güneydoğusunda, Irak ile İran sınırları arasındaki bu uzak ilimiz bir zamandan beri yerli, yabancı birçok tabiatseverlerin, dağcıların ve bilginlerin ziyaret merkezi olmuştur. Yandaki fotoğrafta, Sat Dağları'nda, yazın bile içinde buzlar yüzen 2850 metre yükseklikteki Bay Gölü'nün muhteşem manzarası görülüyor.

GÜZEL BİR KÖŞE — Yandaki fotoğrafta görülen balonun genç ve güzel hanımları dansetmekten yorulmuş, salonun gürültüsünden kaçmak istemiş olacaklar ki bir ara böyle başlarını dinlemek için koridora çıkıverdiler. Ama ne yazık ki orada da fotoğrafçımız onları rahat bırakmadı. Soldan sağa: Eser Erel, Zeynep Alkız, Demet Afşar, Sibel İpekçi ve Saba Arman bir arada görülmektedirler.

BİR MASA — Daha ilk saatlerde kendini hissettiren samimî hava balonun sonuna kadar aynı şekilde devam etti. Yukarıda buna misal teşkil eden Ferruh ve Suna Arman, Emel Alemdağ, Şinasi Gökcan grupu görülmektedir (soldan sağa).

PİST — Mevsimin bu ilk balosu gecenin geç saatlerine kadar hareket ve neşe içerisinde geçti. Davetlilerin büyük bir ekseriyetini basının genç elemanları teşkil ediyordu. Yukarıdaki fotoğraf dansedenlerden çiftlerden bir kısmını göstermektedir.

REŞKO TEPESİ — Cilo Dağları'nın 4170 metre yükseklikteki Reşko Tepesi, bölgenin en yüksek doruğudur. Bu doruğun üç yanı büyük cümudiyeler ve daimi kar alanları ile kaplıdır. Dağın en yüksek noktasına 1945 yılında Türk dağcıları tarafından bir dağ defteri konmuştur. İçinde buz kitleleri yüzen dağ gölleri, nâdir hayvan ve bitkileri ile bu saha millî park olarak ele alınacak değerdedir...

SAT DAĞLARI — Sat Dağları'nın Gevaruk Vâdisi içinde tarih öncesi çağlara ait yüzlerce eski resim bulunmuştur. Milâttan önce 714 yıllarında Asur Kıralların-dan II. Sargon tarafından tahrip edilmiş olan Musasir Kırallığı'nın başşehri de Cilo ve Sat Dağları içindeydi. Birgün bu şehrin bulunması beşer tarihinin bir sahifesini daha aydınlatacaktır. Bu araziye Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinden çıkılır.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR : MUVAFFAK UYANIK

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Fâhir, Fâhire +

Kadın ve erkek ismi olarak kullanılan bu kelime Arapçada «Övünen, iftihar eden, kıymetli, parlak» anlamlarına gelir. Adaşlar arasında müzik sanatçılarımızdan Fâhire Fersan da bulunmaktadır.

Cenân +

Kalp, yürek anlamına gelen Arapça bir kelimedir ve kadın isimleri arasındadır.

Sâni, Sâniye +

Arapçada «ikinci, ilkten sonra gelen» anlamındadır. Ekseriya ikinci çocuklara konur. Bu ismin adaşları arasında, 1913 te ilk defa Haydarpaşa hastanesinde «Kulak, Boğaz, Burun» servisini tesis eden Prof. Dr. Sâni Yaver de bulunmaktadır. Kadın isimleri arasında bulunan bu kelime Farsçadır. «Dökülen, akan» anlamına gelir.

Firdevs +

Farsçada «Cennet» anlamına gelen bu kadın isminin Türkçedeki karşılığı «Uçmak» tır.

Önder +

Şef, öncü, lider anlamına gelen öztürkçe erkek isimlerindendir. Soyadı olarak da kullanılmaktadır.

Esin +

Son nesil kızlarımızda çok görülen ve beğenilen bu türkçe isim «sabah rüzgârı» demektir. İkinci, üçüncü derecedeki anlamı «içe doğan şey, ilham» dır.

Neşet +

«Hâsıl olma, vücut bulma, yetişme» anlamında Arapça bir kelimedir. Adaşlar arasında, Darülfünun Eminliğinde, Üniversite Rektörlüğünde bulunmuş, mesleğine ait kıymetli eserler bırakmış olan Prof. Dr. Neşet Ömer İrdelp merhum, 19. Asrın tanınmış hukukçularından olup 1892 de, ilk defa İstanbulda avukatlık etmiş bulunan, avukatların piri sayılan Neşet Molla, 1897 de Osmanlı-Yunan harbinde yararlıkları görülen Müşir Ömer Neşet Paşa da bulunmaktadır.

Âtıf, Âtife, Âtifet +

Atıf kelimesinden gelen bu erkek ve kadın isimleri Arapçadır. Âtıf ve Âtife «Yüzünü çeviren, meyleden; tevecüh, meyil ve muhabbeti olan», Âtifet «Tevecüh, meyil, hüsnüzan» anlamlarına gelir.

Bektaş

Aziz anlamına gelen bu kelime Türkçedir. Bu ismi ilk taşıyan, bektaşiliğin kurucusu ve piri olan Hacı Bektaş Veli'dir. Bu zatın türbesi Kırşehirde, Hacıbektaş kasabasındadır.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenilmiştir.

Hayat Doktoru

Sümkürmenin Tıbbî Tarafları

Ufak ihmaller, büyük tehlikeler doğurur. Burnu temizlemek için yapılan sümkürme hareketi, en tabiî bir fiil olmak lâzım gelirken, bilgisizlik ve kötü alışkanlıklar yüzünden bunu pek mahzurlu bir tarzda yapıyoruz...

Dr. RECEP DOKSAT

YAZININ başlığını garipsemeyiniz ! Çoğumuz, sümkürmesini bilmiyoruz ! Kendi sümkürme tarzınızın farkında değilseniz, etrafınızdakilere dikkat ediniz. Vapurda, trende, otobüste, tramvayda, iş hayatında, misafirlikte, ceplerinden mendillerini çıkarıp, türlü sesler hasıl ederek, burnunun muhteviyatını sökercesine boşaltmaya çalışan bir yığın insan var. Eğer bunlar, her sümkürüşün ne kadar tehlikelerle dolu olduğunu bilseler, şüphesiz ki daha dikkatli olurlardı. Itina göstermeyi ayıp telâkki ettiği için, avucunda buruşturduğu mendiline, gürültü çıkarmamaya gayret ederek sümküren kibarlardan, mendilinin ütülü katlarını titizce aralıyarak kullananlara kadar herkes, adab-ı muaşeret ölçülerine kendince riayet eder de, burnunun ihtiyacı olan sümkürme tarzını nedense bilmez.

Sakın adab-ı muaşeretten bahsedeceğimi sanmayınız. Sadece işin tıbbi tarafından söz açacağım. Vakıa ortada bir adab-ı muaşeret var, amma, bu olsa olsa fizyolojik bir icaptır.

Nezle, üşütme v.s. gibi sebeplerle, bazılarında da bünye icabı, burun etleri şişer ve tabiî bir netice olarak ifrazatı boşaltmak güçleşir. O zaman başvurulan çare, ekseriya mekanik bir zorlamadır : nefes çekilir, ağız kapanır ve okciğerleri şişiren hava büyük bir tazyikle burun deliklerinden çıkartılmaya çalışılır. Şiş ve sıkışmış burun etlerinden kendine bir yol bulan bu tazyik, ifrazatı dışarı biraz sürükler. Ama bu kâfi gelmez ve tekrarlanır. Zuhur eden nahoş sesler de caba... Halbuki, basit tedbirlerle tıkanan burnu açmak ve kolayca sümkürmek kabilken, böyle zorlayıcı ve nahoş tedbirlere baş vurmak, mânasızdır. Sonra hiç düşünülmez ki, genzin orta kulakla bir irtibatı vardır. «Östaki borusu» denen bu incecik kanal, nezle olunca tıkanır. Burun, boğaz boşluğundaki mikroplar, iltihaplar da bu borucuğu kolayca atlayıverirler. Böyle zorlıyarak sümkürmelerde, mikroplar ve iltihaplar kolayca ortakulak boşluğuna giderek, tehlikeli bir kulak iltihabına yol açarlar.

Tehlike bundan ibaret de değildir. Burun boşluğu ile irtibatta olan yüz kemikleri; üst çene kemiklerinin, alın kemiğinin v.s. içindeki sinüs denen boşluklara da mikroplar giderek «Sinüzit» denilen iltihaplara sebep olabilirler.

Dahası var. Göz yaşı kanalı da burun boşluğuna açılır. Bazı insanlarda, şiddetli bir sümkürme sonucu göz civarındaki nesiçlere hava dolarak mevzii bir «anfizem» hâsıl olur ki, müz'iç ağrılar yapar. Kanamalar v.s. de var, fakat diğer mahzurları saymıyacağım ve nasıl sümkürmek gerektiğini söylemekle iktifa edeceğim : En iyi sümkürmeyi köylüler bilir. Bir parmakları ile bir burun kanadını bastırır ve açık kalan diğer delikten hafifçe sümkürerek yavaş yavaş, zorlamadan burnu boşaltmaya çalışırlar.

Buruna su çekmek, etleri şişirir. Nezle v.s. gibi sebepler de keza... Burnu açan bir damla veya fizyolojik bir tuzlu su kullanmak varken, tahriş edici zorlamalara baş vurmaktan vazgeçmelidir. Bir bardak suya, bir çay kaşığı tuz atıp erittikten sonra burnunuzu bununla temizleyiniz, rahat edersiniz...

PUL VE TARİH

ONBİRİNCİ BALKAN OYUNLARI 5 ekim 1940

Milletlerarası Olimpiyat Komitesi' nin teşebbüsü ile 1940 ta başlayıp İkinci Dünya Harbi dolayısiyle son verilen Balkan Oyunları'nın 1940 ta İstanbul'da yapılan onbirinci yarışmalarında PTT idaresi 5 ekim 1940 ta bir seri hâtıra pulu tedavüle çı-

karmıştı. 75.000 adet basılan ve 3, 6, 8, 10 kuruş değerinde olan serinin kıymeti 1957 de 12.5; 1958 de de 20 liraya yükselmiştir. Atletizmle başlayıp sonra güreş, futbol ve bisiklet yarışmalarını da içine olan Balkan Oyunları'na 1947 senesinde de devam edilmişse de Türkiye ve Yunanistan katılmamıştır.

BİLMECE

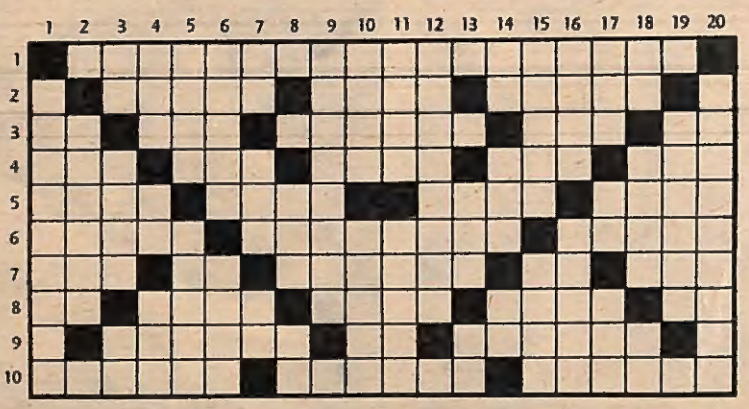

SOLDAN SAĞA : 1: Atasözlerimizden biri. 2: Tokat — Koyunun bulunmadığı yerde «Abdurrahman Çelebi» dedikleri yaratık — Kâğıt veya kitap yaprağı. 3: Kabul etme edatı — Tam işleme anı, uygun hal — Ramazanlık yassı ekmeği satan — Hak yolu — Bir emir. 4: Ağacın kolu — Ahali, halk — Yün veya ipek bağı — Yecüc ve mecücün arkasına saklandıkları dağ — Kıraliçe. 5: Gelir — Büyük taş — Bir emir — Atın üstüne konulan binek yeri. 6: Bir erkek ismi — Kaldıraç — Bayramiç ilçesi bucaklarından. 7: Kabile — Yemek — İri ve kuvvetli bir at cinsi — Kırmızı — Yarış sandalı. 8: Bir nota — Alaturkada bir makam — Mutfak kaplarından — Bir hayli — Alfabede bir harf. 9: Samsun iline bağlı bir ilçemiz — Mitolojik tanrılardan — Taharri etmek. 10: Akidenin böylesi mideye iyi gelir — Ulaştıran — Sesli.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: Çok verimli bir gül cinsi. 2: Yapı yıkıntısı. 3: Yapılan şey, fiil — Bir cins parlak kumaş — Lâhza. 4: Eşya mavnası — Arap harflerinden biri — Kalburdan geçir. 5: Yürekten inanma — Çoban sazı. 6: Kadayıfın böyle olmuşu makbuldür — Tersi nuş ediş. 7: Asker — Sıcak esen bir yel — Tersi bir emir. 8: Orta Asya'da beygir kuyruklu manda — Nota. 9: Bir çift kâse. 10: Evcil hayvanlardan — Çekip çevirme. 11: Bir ilimiz — Orta. 12: Birçok yıl. 13: Bir renk — Yad et. 14: Hane — Tersi su hendeği — Erkek. 15: Çiftçi terimlerinden — Tersi «uzak, uygun düşmiyen» anlamına bir yol terimi. 16: Erkek adı — Seçim imtihanı. 17: Şüphe — Hayvani gıda — Anma. 18: Kara — Mail — Alfabemizde bir harf. 19: Kıraliçelik. 20: Kristof Kolomb'un keşfettiği kıtada oturanlardan.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	H	A	M	A	K	■	K	A	R	A	V	A	N	A	■	E	Ş	E	L	E
2	A	■	E	M	E	K	■	T	E	L	A	Ş	E	■	I	R	A	N	■	L
3	V	E	■	A	R	A	Ç	■	Y	A	L	I	■	A	K	I	T	■	S	I
4	A	R	A	■	E	S	A	S	■	M	İ	■	E	N	İ	K	■	T	A	S
5	P	İ	D	E	■	A	B	A	T	■	■	A	S	İ	L	■	D	A	D	I
6	A	Ş	A	N	■	T	A	K	A	S	A	H	İ	B	İ	■	E	M	E	K
7	R	E	Y	■	K	U	L	A	■	A	D	■	K	A	R	A	■	A	Ç	I
8	A	N	■	B	İ	R	A	■	E	L	A	M	■	L	E	V	A	■	E	L
9	S	■	T	A	R	A	■	A	V	A	N	A	K	■	T	A	Z	E	■	I
10	İ	L	İ	Ç	A	■	A	L	A	K	A	D	A	R	■	L	A	H	İ	K

KARİKATÜR

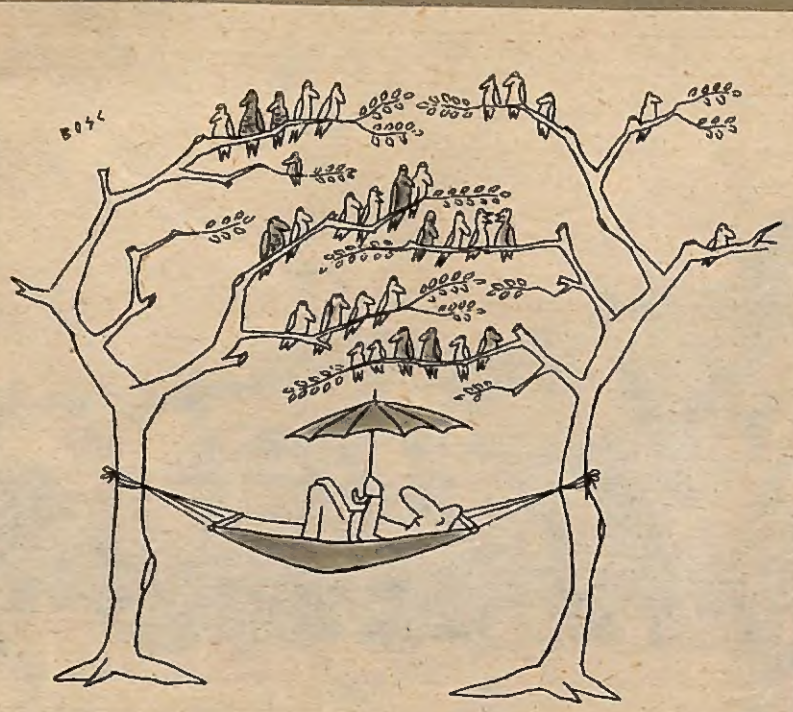

YAZISIZ

YAZISIZ

— Tatilimizi geçirmek için iki zıt istikamet tavsiye edebilir misiniz bize ?

— Nè tuhaf bakışı var değil mi ?

— Borda bordaya... Hücum !

— Ah şu yangın biraz beride olsaydı.

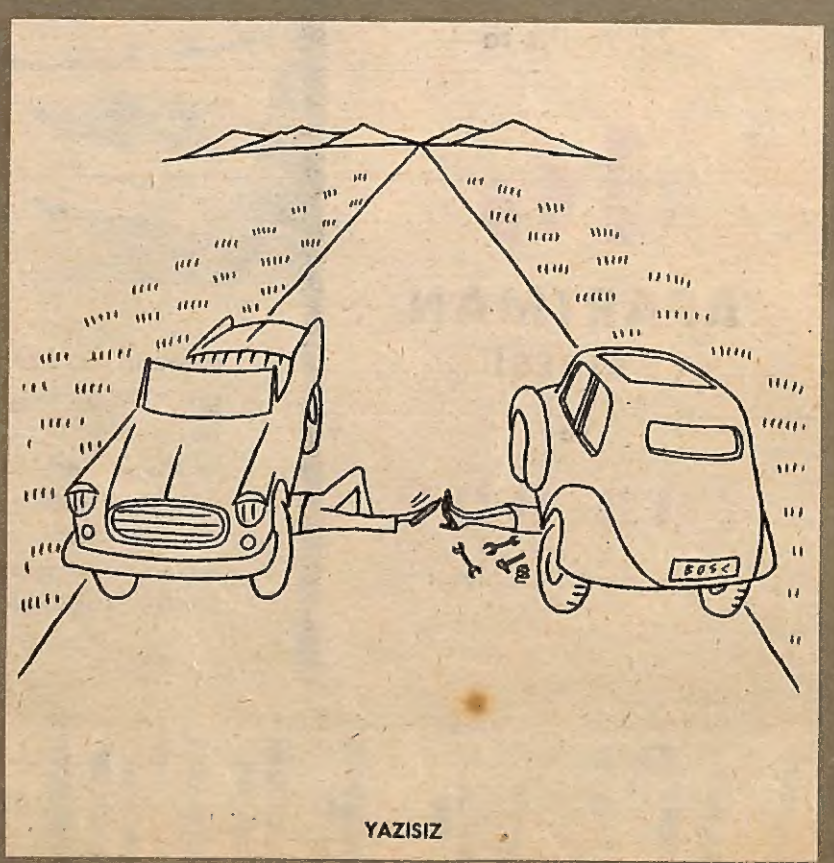

YAZISIZ

Güzel İstanbul'un tarihî semtlerinden Anadoluhisarı

28 Aralık'ta

16

APARTMAN

DAİRESİ

ve

400.000

Lira para ikramiyesi

FOTOĞRAF: FERİT CAN

İstanbul'un her semti bir başka tarih, bir başka güzellik, bir başka özellik taşır. Yapı ve Kredi Bankasında açtıracağınız, en az **200** liralık, bir hesapla siz de her **100** liraya bir kur'a numarası alarak ikramiye çekilişlerine katılabilir ve bu eşsiz şehrin Fenerbahçe ile Adalara nazır İkbaliye Mahallesindeki ikramiye apartmanlarında bir dairenin sahibi olabilirsiniz.

SON para yatırma günü: **24 KASIM**

YAPI ve KREDİ BANKASI